

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W CHODZIEŻY**

**Informacja
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu chodzieskiego w 2010r.**

Chodzież, luty 2011r.

	SPIS TREŚCI	Strona
	Wstęp	3
I.	Sytuacja demograficzna powiatu	5
II.	Działalność kontrolno-represyjna i opiniodawcza Stacji	8
III.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	9
IV.	Urządzenia do zaopatrywania w wodę oraz jakość wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi	15
V.	Kąpieliska naturalne i baseny oraz jakość wody do kąpieli	17
VI.	Obiekty użyteczności publicznej	18
VII.	Obiekty żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku	28
VIII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	36
IX.	Obiekty nauczania i wychowania oraz całodobowego pobytu dzieci i młodzieży	43
X.	Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	47
XI.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	49

WSTĘP

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) powiatu chodzieskiego w 2010r. było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności oświatowej i promującej zdrowie. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (PSSE) w Chodzieży realizowała w 2010r. liczne programy edukacyjne mające na celu propagowanie wśród społeczeństwa powiatu zdrowego stylu życia. Priorytetowym działaniem w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia była realizacja Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu.

W wyniku nowelizacji ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz.U. Nr 92, poz.753 z późn.zm) Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (WPWIS) stał się od 01.01.2010r. organem rządowej administracji zespolonej w województwie wielkopolskim a Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Chodzieży organem rządowej administracji zespolonej w powiecie chodzieskim. Uprawnienia organu założycielskiego w stosunku do PSSE w Chodzieży, w rozumieniu przepisów ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, uzyskał wojewoda. W związku z powyższymi zmianami PSSE w Chodzieży przekazała Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (WSSE) w Poznaniu pod nadzór te obiekty zlokalizowane na terenie powiatu chodzieskiego, dla których organem założycielskim, prowadzącym lub w których powiat był podmiotem dominującym. Dla obiektów tych organem właściwym od 1.01.2010r. stał się WPWIS na podstawie art. 12 ust.1b ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W 2010r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży kontynuowano nadzór nad sytuacją epidemiologiczną grypy sezonowej i grypy (A/H1N1). Na stronie internetowej oraz tablicy informacyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży dostępne były Komunikaty Głównego Inspektora Sanitarnego, ulotki dla podróżujących do krajów, w których występują zachorowania na gripę oraz dla osób powracających z tych krajów do Polski, adresy oddziałów zakaźnych województwa wielkopolskiego, ulotki dla dyrektorów placówek oświatowych, rodziców, zakładów pracy informujące o zapobieganiu grypie typu A/H1N1. Od sierpnia 2009r. do marca 2010r. przesyłano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Chodzieży tygodniowe meldunki o przypadkach podejrzeń/zachorowań na nową gripę u mieszkańców powiatu chodzieskiego. W związku z zakupem przez Ministra Zdrowia szczepionek przeciw grypie sezonowej z przeznaczeniem do zaszczepienia osób wykonujących zawód medyczny oraz innych osób współpracujących przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych PPIS w Chodzieży otrzymał na ten cel 45 dawek szczepionki. Preparatami tymi zaszczepiono osoby z grup ryzyka. Nadzorowano i monitorowano również funkcjonowanie w chodzieskich szpitalach komitetów i zespołów ds. zakażeń szpitalnych oraz działania przeciwepidemiczne zmierzające do zapobiegania transmisji zakażeń w zakładach opieki zdrowotnej. Ponadto sprawowano nadzór nad skutecznością nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi. Kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz warunkami przechowywania i dystrybucji preparatów szczepionkowych w placówkach służby zdrowia.

W 2010r. kontynuowano wzmożony nadzór nad jakością wody oraz nad obiektami służącymi do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę, prowadzono ocenę realizacji monitoringu kontrolnego i przeglądowego jakości wody oraz ocenę monitoringu wewnętrznego prowadzonego przez przedsiębiorstwa wodociągowe. Nadzorowano również jakość wody do kąpieli.

Znaczącym wydarzeniem w działalności PSSE była akcja zamykania w obecności przedstawiciela Powiatowej Komendy Policji sklepów z dopalaczami, zgodnie z decyzją Głównego Inspektora Sanitarnego. Na terenie powiatu funkcjonowały 3 takie sklepy- wszystkie w Chodzieży. W sklepach tych pobrano do depozytu próbki dopalaczy do badań laboratoryjnych a później cały asortyment, którym handlowały sklepy. Dopálacze przekazane zostały do badań laboratoryjnych do Poznania.

Głównym zadaniem higieny pracy w 2010r. było kontynuowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy oraz nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w ramach rozporządzenia WE nr 1907/2006 (REACH). Rozporządzenie to ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska oraz swobodny przepływ substancji chemicznych w ich postaci własnej lub jako składników preparatów i wyrobów między krajami UE.

Z okazji Dni Zdrowia Publicznego, w dniu 20.10.2010r. w PSSE w Chodzieży zorganizowano Dzień Otwarty dla wszystkich osób zainteresowanych działalnością Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Pracownicy stacji przygotowali prezentacje na temat historii stacji oraz aktualnych zagadnień interesujących chodzieskie społeczeństwo. Dnia 27.10.2010r. w Młodzieżowym Domu Kultury w Chodzieży, obok prezentacji różnych instytucji zajmujących się zdrowiem publicznym, pracownik PSSE w Chodzieży przedstawił również prezentację z okazji 90-lecia istnienia służb sanitarnych w Polsce.

W 2010r. tak jak w latach poprzednich w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (PSSE) w Chodzieży doskonalono System Zarządzania Jakością (SZJ) oparty na normie PN-EN ISO/IEC17020:2006 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”. Wdrożone zostały i funkcjonują wszystkie procedury techniczne/kontrolne. W 2010r. wprowadzono opracowane i zatwierdzone przez Głównego Inspektora Sanitarnego dwie zmiany w dokumentacji technicznej dla epidemiologii. W celu osiągnięcia i utrzymania wysokiego poziomu usług inspekcyjnych pracownicy PSSE uczestniczyli w szkoleniach dotyczących obowiązujących procedur oraz zagadnień SZJ. W 2010r. przeprowadzono jednodniowy audit obejmujący 14 zakresów normy PN-EN ISO/IEC17020:2006. Nie stwierdzono niezgodności z realizowaną w stacji polityką jakości.

Uaktualniono „Plan Działania PIS powiatu chodzieskiego na wypadek sytuacji nadzwyczajnych”. Pracownicy PSSE uczestniczyli w dwóch ćwiczeniach symulacyjnych, w związku z możliwością wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego, zorganizowanych przez władze wojewódzkie.

Na wypadek zdarzeń nadzwyczajnych funkcjonował w PSSE telefon alarmowy, który zapewniał możliwość zgłaszania zdarzeń w ciągu całej doby.

Stacja posiada stronę internetową pod adresem: pssechodziez.pis.gov.pl, na której umieszczone są wzory wniosków, komunikaty, artykuły i informacje, m.in. dotyczące ważnych dla społeczeństwa powiatu chodzieskiego zagadnień. Znajduje się tam również niniejsza „Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu chodzieskiego w 2010r.”.

I. Sytuacja demograficzna powiatu

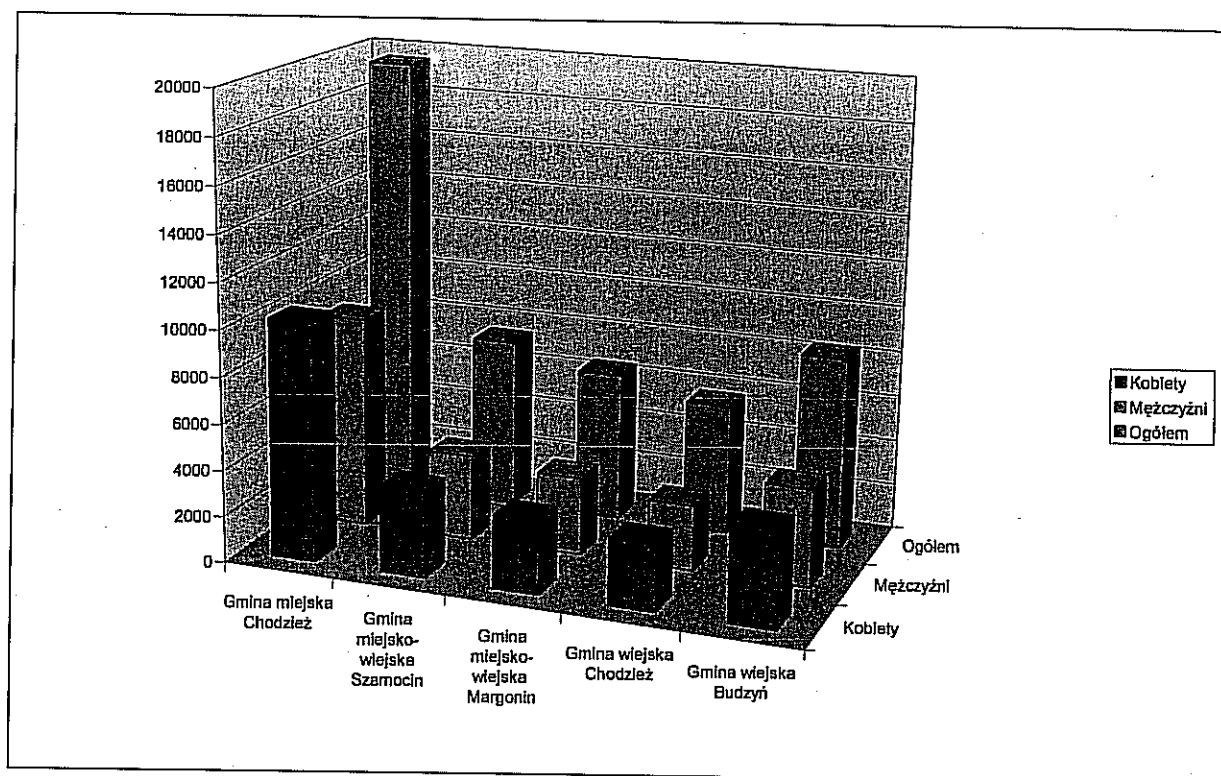

Rys. nr 1. Powiat chodzieski – podział na gminy

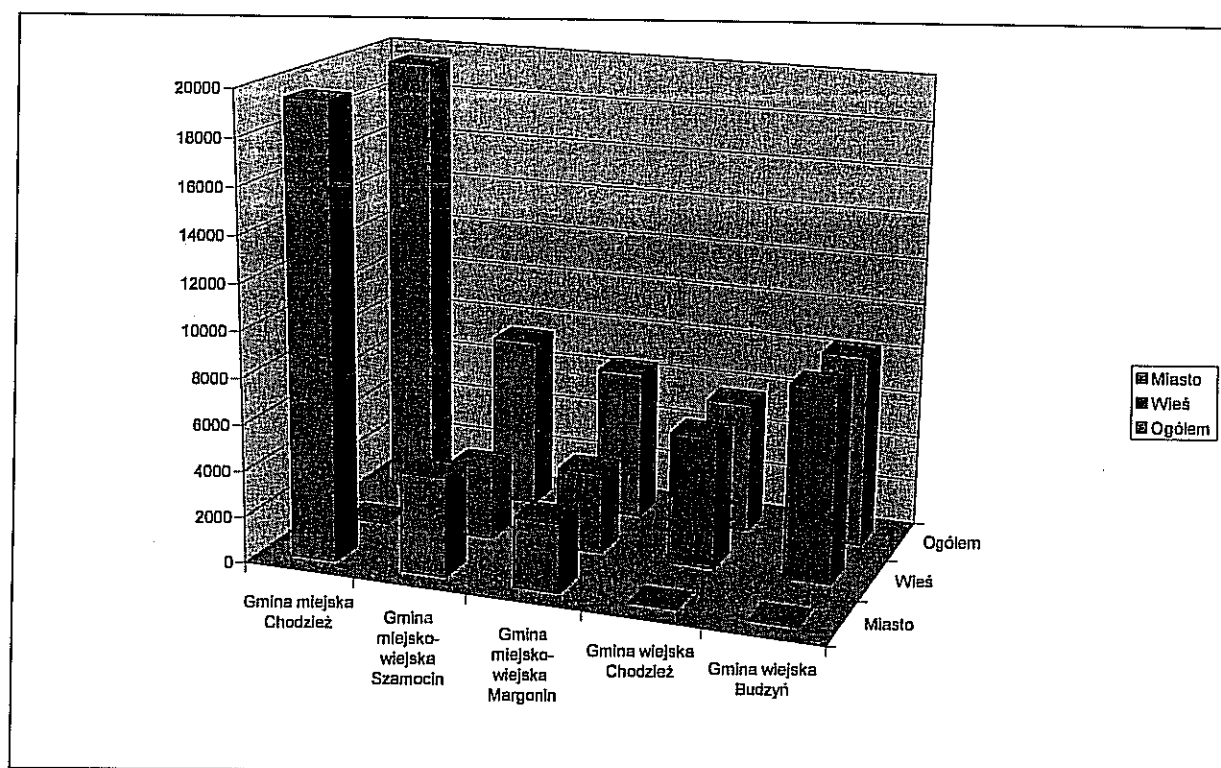
Wg danych statystycznych na dzień 30.06.2010r. ludność powiatu liczyła 47 456 osób tj. o 36 osób więcej niż w dniu 30.06.2009r. Powiat chodzieski zajmuje powierzchnię 680,6 km². Gęstość zaludnienia wynosiła prawie 70 osób na 1 km² powierzchni. Na wsiach mieszkało 20693 osób (43,61%), w miastach 26763 (56,39%). W porównaniu z danymi z 30.06.2009r. przybyło 138 mieszkańców wsi, w miastach zamieszkiwało o 102 osoby mniej niż rok temu. Kobiet było 24126 (o 9 mniej), a mężczyzn 23330 (o 45 więcej niż rok temu). Mimo, iż przybyło mężczyzn (stanowili oni 49,16% ludności powiatu), kobiety stanowiły i tak nadal większość populacji (50,84%).

Wyszczególnienie	Identyfikator terytorialny gminy	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Miasto			Wieś		
					Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Województwo wielkopolskie	-	3414185	1757903	1656282	1911898	1003933	907965	1502287	753970	748317
Powiat chodzieski	-	47456	24126	23330	26763	13979	12784	20693	10147	10546
Gmina miejska Chodzież	3001011	19498	10306	9192	19498	10306	9192	-	-	-
Gmina miejsko-wiejska Szamocin	3001053	7418	3714	3704	4276	2186	2090	3142	1528	1614
Gmina miejsko-wiejska Margonin	3001043	4694	3126	3368	1487	1502	2989	3505	1639	1866
Gmina wiejska Chodzież	3001032	5685	2851	2834	-	-	-	5685	2851	2834
Gmina wiejska Budzyń	3001022	8361	4129	4232	-	-	-	8361	4129	4232

Tabela nr 1. Ludność wg miejsca zamieszkania i płci. Stan na 30.06 2010r.

Wykres nr 1. Ludność powiatu chodzieskiego z podziałem na kobiety i mężczyzn

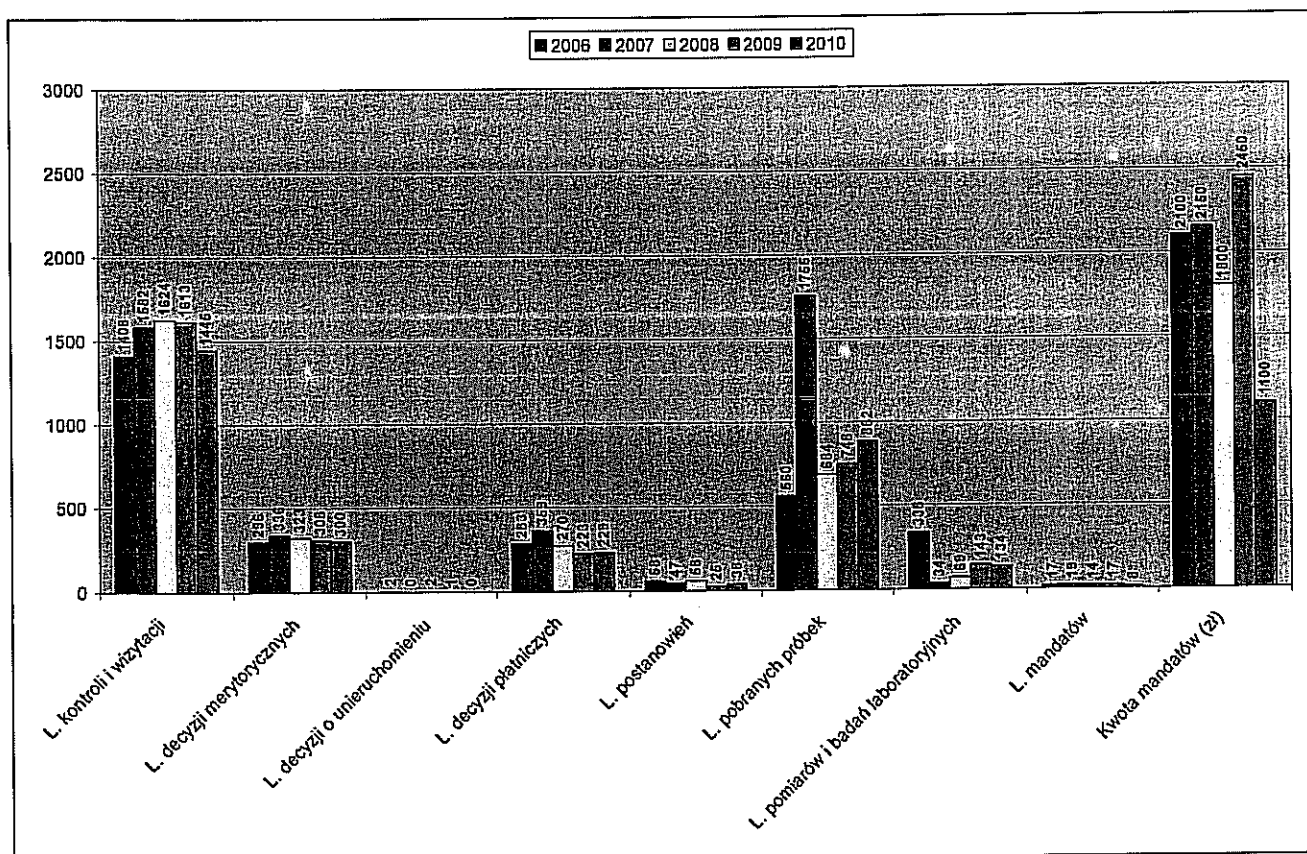

Wykres nr 2. Ludność powiatu chodzieskiego z podziałem na miasto i wieś

II. Działalność kontrolno-represyjna i opiniodawcza Stacji

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK				
	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba kontroli i wizytacji	1408	1582	1624	1613	1445
Liczba decyzji wydanych w wyniku naruszania przepisów sanitarnych	296	336	323	308	300
Liczba decyzji o unieruchomieniu obiektu	2	0	2	1	0
Liczba decyzji płatniczych	283	359	270	223	229
Liczba postanowień	58	47	58	25	38
Liczba pobranych próbek	560	1755	684	748	882
Liczba pomiarów i badań laboratoryjnych	338	34	69	143	134
Liczba mandatów	17	19	14	17	8
Kwota mandatów /w zł/	2100	2150	1800	2450	1100

Tabela nr 2. Działalność kontrolno-represyjna i opiniodawcza PSSE w Chodzieży w okresie 2006-2010r.

Wykres nr 3. Działalność kontrolno-represyjna i opiniodawcza PSSE w Chodzieży w okresie 2006-2010r.

III. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

W 2010r. sytuacja epidemiologiczna w powiecie chodzieskim kształtowała się korzystnie.

L.p	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2009		2010	
0	1	2		I. zachorowań	zapadalność	I. zachorowań	Zapadalność
1	A00	Cholera ^{UE}		-	-	-	-
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE/PL}		-	-	-	-
3	A01.1-3	Dury rzekome A,B,C ^{UE/PL}		-	-	-	-
4	A02.0	Salmonellozy	zatrucia pokarmowe ^{UE}	7	14,76	8	16,86
5	A02.1		posocznica ^{PL}	-	-	-	-
6	A02.2-8		inne zakażenia pozajelitowe ^{PL}	-	-	-	-
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}		-	-	-	-
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL/4}	-	-	-	-
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną ^{UE}	-	-	-	-
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	-	-	-	-
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}	-	-	-	-
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	-	-	-	-
13	A04.7-8		inne określone	-	-	-	-
14	A04.9		nie określone	10	21,09	-	-
15	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ¹⁵		-	-	-	-
16	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe(ogółem)	gronkowcowe	-	-	-	-
17	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}	-	-	2	4,21
18	A05.2		wywołane przez <i>Cl. perfringens</i>	-	-	-	-
19	A05.3-8		inne określone	-	-	-	-
20	A05.9	nie określone		-	-	-	-
21	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ¹⁶		-	-	-	-
22	A07.1	Lamblioza (giardioza) ^{UE}		-	-	-	-
23	A07.2	Kryptosporydioza ^{UE}		-	-	-	-
24	A08.0	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	35	73,81	20	42,14
25	A08.1		wywołane przez norowirusy	-	-	-	-
26	A08.2-3		inne określone	2	4,22	3	6,32
27	A08.4		nie określone	-	-	-	-
28	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ¹⁷		10	625,78	18	1043,48
29	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	3	6,33	2	4,21
30			w tym u dzieci do lat 2	3	187,73	2	115,94
31	A20	Dżuma ^{UE}		-	-	-	-
32	A21	Tularemia ^{UE}		-	-	-	-
33	A22	Wąglik ^{UE}		-	-	-	-

34	A23	Brucelloza: nowe zachorowania ^{UE}		-	-	-	-
				-	-	-	-
35	A24.0	Nosaczka ^{PL}		-	-	-	-
36	A27	Leptospiroza ^{UE}		-	-	-	-
37	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{UE}		-	-	-	-
38	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO		-	-	-	-
39	A32	Listerioza ^{UE}		-	-	-	-
40	A33-35	Tęžec ^{UE}	ogółem	-	-	-	-
41	A33		noworodków	-	-	-	-
42	A36	Błonica ^{UE}		-	-	-	-
43	A37	Krzusiec ^{UE}		-	-	1	2,11
44	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		7	14,76	20	42,14
45	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna ^{UE/PL/IS}	ogółem	-	-	-	-
46	A39.0;A39.8		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	-	-	-
47	A39.1-4		posocznica	-	-	-	-
48	A39.5-9		inna określona i nie określona	-	-	-	-
49	wym.niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{PL 9}	ogółem	-	-	-	-
50	A46		róża	-	-	-	-
51	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego	-	-	-	-
52	B95.0/O85		gorączka pługowa	-	-	-	-
53	B95.0/(...)		inna określona i nie określona ¹⁰	-	-	-	-
54	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów ^{UE}	-	-	-	-
55	A48.2		gorączka z Pontiac ^{PL}	-	-	-	-
56	A69.2	Borelioza z Lyme ^{PL}		11	23,20	8	16,86
57	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		-	-	-	-
58	A75	Dur wysypkowy		-	-	-	-
59	A78	Gorączka Q ^{UE}		-	-	-	-
60	A77; A79	Gorączka płamista i inne riketsjozy		-	-	-	-
61	A80.1-2,4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem	-	-	-	-
62	A80.0,3-8		wyw. wirusem pochodzenia szczepionkowego	-	-	-	-
63	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		-	-	-	-
64	A81.0	Encefalopatie gębczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}	-	-	-	-
65	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba (vCJD) ^{UE}	-	-	-	-
66	A81		inne i nie określone	-	-	-	-
67	A82	Wścieklizna ^{UE}		-	-	-	-
68	Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹¹		4	8,44	5	10,54
69	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{PL}		-	-	-	-

70	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	-	-	-	-
71	A81.1;A83;A85;B02.9		inne określone	-	-	-	-
72	A86		nie określone	-	-	-	-
73	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/12}	-	-	-	-
74	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	-	-	-	-
75	B00.3		opryszczkowe	-	-	-	-
76	A87.1-9;B02.1		inne określone i nie określone	-	-	2	4,21
77	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ^{/13}	-	-	-	-
78	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{PL}		-	-	-	-
79	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}		-	-	-	-
80	A95	Żółta gorączka ^{UE}		-	-	-	-
81	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne ^{UE}	Ebola, Marburg, Lassa ^{/14}	-	-	-	-
82	A91.0;A96.0-1.8-9;A98.0-2.5-8;A99		inne określone i nie określone ^{/14}	-	-	-	-
83	A98.5	Choroba wywołana przez hantawirusy ^{PL}		-	-	-	-
84	B01	Ospa wietrzna		423	892,03	260	547,88
85	B03	Ospa prawdziwa ^{UE}		-	-	-	-
86	B05	Odra ^{UE}		-	-	-	-
87	B06	Różyczka ^{UE}		2	4,22	2	4,21
88	B08.8	Pryszczycza		-	-	-	-
89	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A ^{UE}	-	-	-	-
90	B16		typu B - ostre ^{UE}	-	-	-	-
91	B18.0-1		typu B - przewlekłe ^{/15}	2	4,22	8	16,86
92	B17.1; B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2009 r. ^{UE /16,17}	1	2,11	7	14,75
93	B17.1; B18.2		typu C: wg definicji przypadku - 2005 r. ^{UE /15,17}	2	4,22	8	16,86
94	odpowiednio		typu B+C (zakażenie mieszane) ^{/18}	-	-	-	-
95	B17.2-4;B18.2-5;B19		inne i nie określone	-	-	-	-
96	B20-B24	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności ^{UE/PL}		-	-	-	-
97	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE/19}		-	-	-	-
98	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy) ^{UE}		2	4,22	2	4,21
99	B50-B54	Malaria (zimnica) ^{UE}		-	-	-	-
100	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}		-	-	-	-
101	B69	Wągrzyca (cysticerkoza)		-	-	-	-
102	B75	Włośnica ^{UE}		-	-	16	33,72
103	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE/20}	ogółem	-	-	-	-
104	B95.3/G04.2;G00.1		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	-	-	-	-
105	A40.3		posocznica	-	-	-	-
106	B95.3/(...)		inna określona i nie określona	-	-	-	-

107	B96.2/D59.3	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakaż. <i>E. coli</i> UE/21		-	-	-	-
108	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna UE/PL 22	ogółem	-	-	-	-
109	B96.3/G04.2;G00.0		zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	-	-	-	-
110	A41.3		posocznica	-	-	-	-
111	B96.3/(...)		inna określona i nie określona	-	-	-	-
112	G01;G04.2;G05.0;	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ⁷²³	-	-	-	-
113	G00.2-8;G04.2		inne określone	-	-	-	-
114	G00.9;G04.2		inne, nie określone	-	-	-	-
115	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		-	-	1	2,11
116	G04.0,8-9	Zapalenie mózgu inne i nie określone		-	-	-	-
117	J09	Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi UE/PL 24		-	-	-	-
118	J10-J11	Grypa UE/PL	ogółem	2	4,22	-	-
119			u dzieci w wieku 0-14 lat	-	-	-	-
120	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona UE	-	-	-	-
121	P35.1-9		inne określone i nie określone	-	-	-	-
122	P37.1	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza UE	-	-	-	-
123	P37.2		listerioza UE	-	-	-	-
124	P37.3-9		inne określone i nie określone	-	-	-	-
125	U04	SARS-Zespół ostrej niewydolności oddechowej UE/24		-	-	-	-
126	T60	Zatrucia pestycydami - ostre ²⁵		-	-	-	-
127	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm ²⁵	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	-	-	-	-
128	T62.0		grzyby	-	-	-	-
129	T62.1-2		jagody i inne części roślin	-	-	-	-
130	T64	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²⁵	mikotoksyny	-	-	-	-
131	—		dioksyny	-	-	-	-
132	—		polichlorowane bifenyle	-	-	-	-
133	—		inne określone i nie określone	-	-	-	-
134	—	Grypa wywołana nowym wirusem A(H1N1) UE/PL	ogółem	-	-	-	-
135	—		u dzieci w wieku 0-14 lat	-	-	-	-
Suma kontrolna				526	-	395	-

Tabela nr 3. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2009-2010 PSSE Chodzież

Choroby szerzące się drogą pokarmową

W 2010 roku sytuacja epidemiologiczna w powiecie chodzieskim kształtowała się korzystnie. Nie zarejestrowano zachorowań na: dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę, wirusowe zapalenie wątroby typu A, zatrucia grzybami i enterotoksyną gronkowcową. Nastąpił wzrost zachorowań na biegunki u dzieci do lat 2 (w 2009r. – 13 przypadków, w 2010r. – 22), z tego 20 przypadków na tle wirusowym (czynnikiem patogennym były rotawirusy i

adenowirusy), 2 przypadki zatruc o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Hospitalizowano 21 dzieci, 1 leczono ambulatoryjnie.

W 2010 roku nieznacznie wzrosła liczba pojedynczych zatruc pokarmowych (z 7 w 2009r. do 10 przypadków w roku 2010). Wszystkie osoby chore hospitalizowano. 8 zachorowań wywołane było czynnikiem bakteryjnym - pałeczką *Salmonella* (*Salmonella* Typhimurium, *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Virchow, *Salmonella* Mbandaka). Wystąpiły również 2 przypadki zatrucia jadem kiełbasianym. Osoby chore to mężczyźni zamieszkali na wsi, byli oni hospitalizowani. Wszystkie zachorowania zakończyły się wyzdrowieniem.

W 2010 roku zgłoszono 1 zbiorowe ognisko zatrucia pokarmowego - ognisko włośnicy. Ognisko wystąpiło w Chodzieży i objęło swoim zasięgiem miejscowości województwa wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. Ogółem wyroby z dzika spożyło 66 osób, u 16 osób wystąpiły objawy chorobowe, zgonów nie było. Hospitalizowano 6 dorosłych osób. Ambulatoryjnie leczono 10 osób, w tym 2 dzieci w wieku 5 i 7 lat. Objawy włośnicy wystąpiły u chorych w czasie od 21-go do 40-go dnia po spożyciu wyrobów z dzika. Były to: biegunka, nudności, bóle brzucha, wymioty, bóle mięśni, obrzęk powiek i twarzy, stany podgorączkowe, gorączka, osłabienie i dreszcze. Wszystkim osobom hospitalizowanym wykonano badania serologiczne krwi (test ELISA), w 2 przypadkach wyniki były dodatnie, wykonano również badania parazytologiczne kału - wyniki były ujemne. Przebieg choroby u 5 osób hospitalizowanych był średnio-ciężki, u 1 osoby lekki. U 4 osób leczonych ambulatoryjnie przebieg choroby był średni, a u 6 lekki. Podejrzane wyroby z dzika (kiełbasa surowa, wędzona z dzika i farsz kiełbasiany) zbadane były w Laboratorium Wytrawiania Mięsa w Robakowie. W próbkach stwierdzono larwy włośni. Mięso z dzika użyte do wyrobów było badane przez lekarza weterynarii w kierunku włośnicy metodą mikroskopową. W mięsie nie wykryto larw włośni.

Wirusowe zapalenie wątroby

Zarejestrowano 8 przypadków przewlekłego zapalenia wątroby typu B, to o 6 więcej niż w roku poprzednim. Zachorowało 6 mężczyzn i 2 kobiety. Na wsi wystąpiło 5 zachorowań, a w mieście 3. 4 osoby hospitalizowano i 4 osoby leczono ambulatoryjnie w poradniach specjalistycznych. Rozpoznanie choroby potwierdzono badaniami serologicznymi krwi. Wszystkie osoby chore figurowały wcześniej w rejestrze nosicieli.

W roku sprawozdawczym odnotowano 4,5-krotny wzrost zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C (z 2 w 2009r. do 9 w 2010r.). Zachorowało 5 mężczyzn i 4 kobiety. 8 osób pochodziło z miasta, 1 osoba ze wsi. 6 osób hospitalizowano, 3 leczono ambulatoryjnie. 1 osoba zmarła. W 2 przypadkach w surowicy krwi osób chorych stwierdzono obecność przeciwciał anti-HCV, a u 7 osób wykonano również test potwierdzający replikację wirusa HCV-RNA - wyniki były dodatnie. Wśród chorych osób nie było osób narażonych zawodowo na zakażenie.

Choroby, przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane

W 2010 roku nie zarejestrowano chorób: odry, tężca, błonicy, nagminnego porażenia dziecięcego, pneumokokowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu, kleszczowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, inwazyjnej choroby wywołanej przez *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae* i *Haemophilus influenzae*.

W 2010r. zarejestrowano 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (w 2009r. - 0) sklasyfikowany jako „zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone”. Zachorował 23-letni mężczyzna z miasta. Mężczyzna był hospitalizowany. Zarejestrowano 2 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych sklasyfikowane jako „inne określone i nieokreślone”, w 2009r. - 0 zachorowań. Zachorowało 2 mężczyzn, jeden 61-letni z miasta oraz 16-letni ze wsi. Obu hospitalizowano. Wykonano bakteriologiczne badanie płynu mózgowo-rdzeniowego - wyniki były ujemne, badań wirusologicznych płynu mózgowo-rdzeniowego nie wykonywano. U

16-latką wykonano badania serologiczne krwi – stwierdzono enterowirusy. Wszyscy chorzy zostali wyleczeni.

Zachorowania na różyczkę były na tym samym poziomie co w roku poprzednim – 2 zachorowania. Zachorowały 2 osoby (6-letnia dziewczynka i 23-letnia kobieta) szczepione 1 dawką przeciw odrze-świnie- różyczce. Badań serologicznych potwierdzających chorobę nie wykonano.

Tak jak w roku poprzednim na nagminne zapalenie przyusznicy zachorowały 2 osoby.

Zarejestrowano 1 przypadek krztuśca (w 2009r. - 0). Zachorowała 3-letnia dziewczynka z miasta, którą leczono ambulatoryjnie. Chorobę potwierdzono badaniami serologicznymi krwi, stwierdzono przeciwciała *Bordetella pertussis*. Dziecko było zaszczepione 4 dawkami szczepionki Infanrix IPV Hib zgodnie z kalendarzem szczepień.

W 2010r. nie odnotowano przypadków grypy A/H1N1, w 2009r. zgłoszono 4 przypadki podejrzeń grypy A/H1N1. W 2009r. zarejestrowano 840 przypadków podejrzeń/ zachorowań na grypę sezonową, w tym było 375 dzieci do lat 14, w 2010r. - 73 przypadki, w tym 26 dzieci do lat 14. Rozpoznanie choroby postawiono na podstawie objawów klinicznych, badań wirusologicznych u tych chorych nie wykonywano. Zgonów z powodu grypy nie było.

Grupa chorób, w których brak dotąd skutecznych metod zapobiegawczych

Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na: salmonelozę narządową, przypadków z objawami OPV u dzieci poniżej 15 r.ż., paciorkowcowego zapalenia gardła, zakażenia powolnymi wirusami OUN, gorączki Q, legionellozy, kamylobakteriozy, zakażenia enterokrwotocznymi szczepami *E. coli*.

W roku sprawozdawczym nastąpił nieznaczny spadek zachorowań na boreliozę (z 11 w 2009r. do 8 w 2010r.). Zachorowało 4 mężczyzn i 4 kobiety, 4 mieszkańców miast i 4 mieszkańców wsi. 2 osoby hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie. Wszyscy chorzy wcześniej byli ukąszeni przez kleszcze. 7 osób było pokąsanych w lasach powiatu chodzieskiego, w 1 przypadku nie ustalono miejsca narażenia. Zachorowanie 1 osoby miało związek z wykonywaną pracą, był to leśnik z 40-letnim stażem zawodowym.

Nastąpił prawie dwukrotny spadek zachorowań na ospę wietrzną (z 423 w 2009r. do 260 w 2010r.) oraz prawie trzykrotny wzrost zachorowań na płonicę (w 2009r. - 7 zachorowań, w 2010r. - 20).

Nastąpił nieznaczny wzrost liczby zachorowań na gruźlicę (w 2009r. 3 przypadki w 2010r. 4 przypadki). Zachorowało 3 mężczyzn i 1 kobieta, 3 osoby z miasta i 1 osoba o nieustalonym adresie zamieszkania (bezdomny). Wszystkie osoby chore hospitalizowano w Wielkopolskim Specjalistycznym Szpitalu Chorób Płuc i Gruźlicy w Chodzieży. Wszystkie przypadki potwierdzono badaniami bakteriologicznymi na obecność prątków gruźlicy. Osoby z wysokiego ryzyka będące w bliskim kontakcie z chorymi objęto nadzorem.

Grupa chorób odzwierzęcych

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano chorób: leptospirozy, toksoplazmozy, tasiemczycy, w tym bąblowicy, listeriozy, brucelozy i wścieklizny.

W dalszym ciągu jak w latach poprzednich utrzymywała się duża liczba zgłoszeń osób pokąsanych przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę. W 2010r. liczba ta wzrosła do 106 pokąsań (w 2009r. - było 86 pokąsań). Większość przypadków zdarzyła się w miastach. Do szczepień przeciw wściekliznie zakwalifikowano 5 osób, w 2009r. 4 osoby. Zachorowań u ludzi nie stwierdzono.

Realizacja szczepień ochronnych

Realizacja szczepień ochronnych odbywała się tak jak w roku poprzednim w 10 placówkach opieki zdrowotnej. Wszystkie punkty szczepień posiadały urządzenia chłodnicze do przechowywania szczepionek, zabezpieczone zamknięciem przed dostępem osób postronnych, wyposażone w termometry lub monitoring. Wyznaczony personel codziennie odnotowywał w prowadzonym rejestrze w temperaturę w urządzeniach chłodniczych. Szczepionki przechowywane były w lodówkach prawidłowo, miały aktualne daty ważności - nie stwierdzono szczepionek przeterminowanych. Transport szczepionek odbywał się samochodami placówek ambulatoryjnych, w termotorbach z lodem. Wykonawstwo szczepień było wysokie. W roku sprawozdawczym nie było trudności w nadzorze nad szczepieniami ochronnymi.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży prowadzono elektroniczny monitoring temperatury dla dwóch lodówek ze szczepionkami. System zapisywał na bieżąco w wyznaczonym komputerze aktualne temperatury urządzeń chłodniczych. System podłączony był do telefonu alarmowego PSSE w Chodzieży, na który 2 razy dziennie przychodziły sms-y z informacją o temperaturach w lodówkach. W ciągu 2010r. były okresowe kłopoty z działaniem systemu (częste, nieuzasadnione sms-y alarmowe), co jednak nie miało wpływu na prawidłowość przechowywania szczepionek.

Wnioski

1. Należy utrzymywać wysoki odsetek osób zaszczepionych przeciw chorobom zakaźnym zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień oraz propagować dostępne szczepienia zalecane.
2. W dalszym ciągu utrzymuje się duża ilość pokąsań przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę.
3. W dalszym ciągu należy monitorować sytuację epidemiologiczną grypy na wypadek skutków ewentualnej pandemii grypy, w ścisłej współpracy z instytucjami i jednostkami zaangażowanymi w działania zapobiegawcze.
4. Pogorszeniu uległa sytuacja epidemiologiczna w grupie chorób wirusowych zapaleń wątroby typu B i C, stwierdzono 4-krotny wzrost zachorowań na wzv typu B i 6-krotny wzrost zachorowań na wzv typu C.
5. Poprawie uległa sytuacja epidemiologiczna w zakresie ospy wietrznej u dzieci, odnotowano prawie dwukrotny spadek liczby zachorowań.

IV. Urządzenia do zaopatrywania w wodę oraz jakość wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi

Nadzorem objęto 28 urządzeń wodnych:

- 12 wodociągów o wydajności $< 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
- 13 wodociągów o wydajności $100\text{-}1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
- 2 wodociągi o wydajności $1000\text{-}10000 \text{ m}^3/\text{dobę}$,
- 1 studnię publiczną.

Ogółem w obiektach zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze przeprowadzono 34 kontrole protokolarne i 63 kontrole poborowe, wydano 8 decyzji administracyjnych nakazujących doprowadzenie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi do wymagań rozporządzenia, wydano 46 decyzji administracyjnych stwierdzających przydatność wody do spożycia, 3 decyzje administracyjne stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia, 14 ocen okresowych wydanych w trakcie obowiązywania decyzji nakazu,

14 decyzji płatniczych, 6 decyzji przedłużających termin wykonania decyzji, 1 decyzję administracyjną dotyczącą wygaśnięcia decyzji i 1 decyzję zatwierdzającą laboratorium zakładowe. Wyegzekwowano 4 decyzje z 2010r. Mandatów karnych nie nałożono.

W miastach

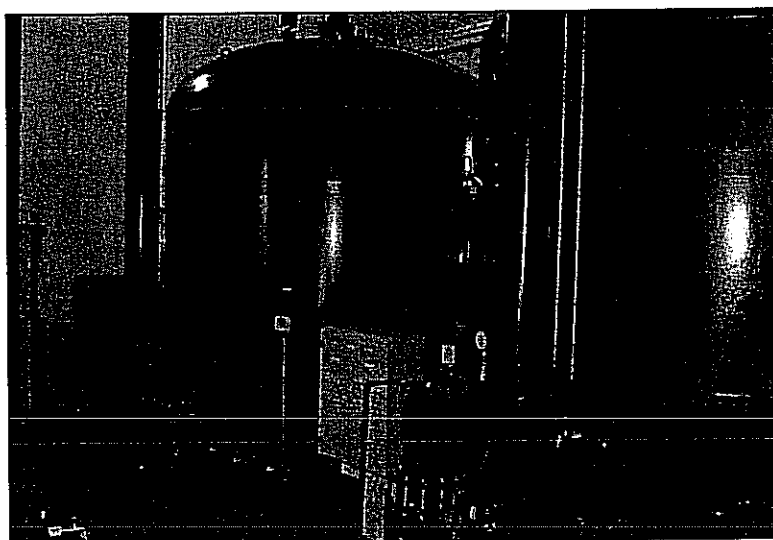
W miastach objęto nadzorem sanitarnym:

- 2 wodociągi o produkcji wody $< 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$ (są to wodociągi lokalne)
- 4 wodociągi o produkcji wody $100\text{-}1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$ (są to 2 wodociągi publiczne i 1 wodociąg zakładowy i 1 wodociąg lokalny)
- 1 wodociąg o produkcji wody $1000\text{-}10000 \text{ m}^3/\text{dobę}$ (jest to wodociąg publiczny).

Skontrolowano wszystkie wodociągi. Woda we wszystkich wodociągach pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym była dobra. Wszystkie wodociągi uzyskały pozytywną opinię ze względu na dobry stan techniczny.

Zdjęcie nr 1. Budynek SUW MZWiK Chodzież, ul. Chopina

Zdjęcie nr 2. Hala filtrów ciśnieniowych, SUW MZWiK Chodzież, ul. Chopina

Na wsiach

Na wsiach objęto nadzorem sanitarnym:

- 10 wodociągów o produkcji wody $< 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$ (1 wodociąg publiczny, 6 wodociągów zakładowych i 3 wodociągi lokalne)
- 9 wodociągów publicznych o produkcji wody $100\text{-}1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$
- 1 wodociąg publiczny o produkcji wody $1000\text{-}10000 \text{ m}^3/\text{dobę}$.

Skontrolowano 20 wodociągów.

Złą ocenę otrzymało 6 wodociągów:

1. wodociąg publiczny w Nietuszkowie ze względu na ponadnormatywną zawartość chlorków;
  2. wodociąg publiczny w Budzynie ze względu na niezgodną z wymaganiami mętność oraz ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza;
  3. wodociąg publiczny w Prośnie ze względu na niezgodną z wymaganiami mętność oraz ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza;
  4. wodociąg publiczny w Dziewokluczu ze względu na niezgodną z wymaganiami mętność oraz ponadnormatywną zawartość manganu i żelaza;
  5. wodociąg publiczny w Zbyszewicach ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu;
  6. wodociąg publiczny w Sokołowie Budzyńskim ze względu na niezgodną z wymaganiami barwę oraz ponadnormatywną zawartość manganu, jonu amonowego i żelaza;
- oraz studnia publiczna w Nietuszkowie ze względu na niezgodną z wymaganiami mętność i nieakceptowalny zapach.

Pozostałe wodociągi pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym oceniono jako dobre. Wszystkie wodociągi, z wyjątkiem wodociągu publicznego w Sokołowie Budzyńskim, ze względu na stan techniczny, uznano jako dobre.

Wodociąg publiczny w Sokołowie Budzyńskim ze względu na stan techniczny zbiorników zapasowych wody wykazano jako zły.

Poprawę jakości wody pod względem fizykochemicznym uzyskano w czterech wodociągach: wodociągu publicznym w Stróżewie, wodociągu zakładowym w Bukowcu, wodociągu zakładowym w Jaktorowie i w wodociągu lokalnym Palarni Kawy w Sułaszewie. Poprawę jakości wody pod względem bakteriologicznym uzyskano w wodociągu lokalnym PPHU „STRZELCE” w Strzelcach.

Wodociąg zakładowy w Próchnowie w sierpniu 2010r. został wyłączony z eksploatacji, a sieć wodociągu zakładowego została podłączona do wodociągu publicznego w Lipinach. Wodociągi na terenie powiatu chodzieskiego ujmują wodę ze studni głębinowych wierconych. Woda poddawana jest procesowi uzdatniania. Nie stwierdzono niedoborów wody.

V. Kąpieliska naturalne i baseny oraz jakość wody do kąpiel

Kąpieliska naturalne

W ewidencji były 2 kąpieliska zorganizowane przy:

1. Jeziorze Miejskim w Chodzieży;
2. Jeziorze Siekiera w Szamocinie;

oraz 2 miejsca zwyczajowo używane do kąpiel przy:

1. Jeziorze Karczewnik w Chodzieży;
2. Jeziorze Margonińskim w Margoninie.

Zewidencjonowane kąpieliska były raportowane do Unii Europejskiej. W czasie sezonu i po zakończeniu sezonu kąpielowego woda we wszystkich kąpieliskach spełniała wymagania

rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16.10.2002r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz.U. Nr 183, poz. 1530) – była dobra pod względem bakteriologicznym i fizykochemicznym. Jedynie 2 próbki wody pobrane z ww. kąpielisk nie spełniały wymagań rozporządzenia, ze względu na zawartość tlenu rozpuszczonego, który to parametr nie miał wpływu na jakość wody dla osób kąpiących się.

Przeprowadzono 16 kontroli protokolarnych, 21 kontroli poborowych, pobrano 64 próby wody (w tym 32 przebadano pod względem fizykochemicznym i 64 pod względem bakteriologicznym).

Baseny

W roku sprawozdawczym 2010, podobnie jak w 2009r., zewidencjonowane były 2 baseny kryte: w Chodzieży i w Budzynie.

Baseny znajdujące się na terenie powiatu chodzieskiego były w dobrym stanie sanitarno-technicznym, bieżąca czystość była zachowana.

W obiektach przeprowadzono 4 kontrole protokolarnie oraz 23 kontrole poborowe, wykonano 70 badań bakteriologicznych wody. Bieżąca czystość pomieszczeń basenów była zachowana. Woda w nieckach basenowych odpowiadała warunkom higieniczno-sanitarnym do kąpiei.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży nie było parków wodnych i basenów odkrytych.

VI. Obiekty użyteczności publicznej

W 2010r. zewidencjonowanych było 206 obiektów (143 w miastach, 63 na wsiach).

Ogółem w obiektach użyteczności publicznej przeprowadzono 161 kontroli protokolarnych, w tym 138 w obiektach użyteczności publicznej (91 w miastach, 47 na wsiach) oraz 23 kontrole poborowe na basenach. Łącznie wydano 42 decyzje administracyjne, w tym 13 decyzji z art. 27 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (7 dotyczących złego stanu-technicznego obiektów, 6 decyzji opłatowych) oraz 29 decyzji dotyczących ekshumacji. Wyegzekwowano 5 decyzji wydanych z art. 27 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Ponadto wydano 1 postanowienie dotyczące sprowadzenia zwłok z zagranicy oraz 3 postanowienia pozytywnie opiniujące przygotowanie obiektów do zorganizowania imprez masowych.

Nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 złotych. Tytułów wykonawczych i postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia oraz upomnień nie wydawano.

Przyjęto 5 interwencji, 4 były zasadne i zostały rozpatrzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chodzieży, natomiast 1 przekazano do rozpatrzenia według właściwości do Gminy Wiejskiej Budzyna.

Ustępy publiczne

Pod nadzorem był 1 ustęp publiczny w Chodzieży. W roku 2010 przeprowadzono w nim 4 kontrole sanitarne, nieprawidłowości nie stwierdzono. Ustęp był w dobrym stanie technicznym i we właściwym stanie sanitarno-porządkowym.

Domy pomocy społecznej

W roku 2010 w ewidencji Stacji była 1 placówka na wsi - Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Budzynie. Od 1.01.2010r. przekazano pod nadzór do WSSE w Poznaniu Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Budzynie jest domem dla osób dorosłych, dochodzących oraz dzieci szkolnych. Obiekt posiada świetlicę oraz salę telewizyjną, plastyczną i pokój psychologa, nie posiada gabinetu lekarskiego ani pielęgniarskiego. Obiekt nie jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych. Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Budzynie korzystał z wody z wodociągu publicznego w Budzynie – jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie spełniała wymagań rozporządzenia ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu, żelaza i niezgodną z wymaganiami mętność. Obiekt był w dobrym stanie sanitarno-technicznym, bieżąca czystość pomieszczeń była zachowana. Otoczenie placówki uporządkowane, zagospodarowane, obsadzone zielenią. Na koniec roku 2010 obiekt uznano jako dobry.

Zakłady służby zdrowia

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chodzieży w 2010 roku obejmowała nadzorem sanitarnym 77 obiektów służby zdrowia.

Ogółem we wszystkich skontrolowanych obiektach służby zdrowia pracownicy PSSE w Chodzieży przeprowadzili 80 kontroli protokolarnych (w tym 8 kontroli w szpitalu oraz 72 kontrole w placówkach leczenia otwartego).

Ponadto pracownicy ds. higieny komunalnej przeprowadzili 2 kontrole dotyczące jakości wody ciepłej pod kątem występowania bakterii *Legionella* w instalacji wodociągowej szpitala.

Wydano 6 decyzji administracyjnych z art. 27 Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (w tym 3 decyzje dotyczące stanu sanitarno-technicznego obiektów oraz 3 decyzje opłatowe) oraz 1 upomnienie. Tytułów wykonawczych i postanowień o nałożeniu grzywny nie wydawano. Mandatów karnych nie nałożono.

❖ Szpitale

W powiecie chodzieskim znajdują się dwa szpitale. W roku 2010 wykreślono z ewidencji jedną placówkę leczenia zamkniętego - Szpital Powiatowy w Chodzieży z oddziałem w Szamocinie, który przekazano pod nadzór Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

Pod nadzorem PSSE w Chodzieży w roku 2010 znajdował się 1 szpital publiczny: Wielkopolski Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy sp. z o.o. im. dr Wł. Biegańskiego, ul. Strzelecka 32, 64-800 Chodzież. Stan sanitarno-techniczny i funkcjonalność większości skontrolowanych pomieszczeń szpitalnych nie budził zastrzeżeń.

Szpital posiada pozytywnie zaopiniowany przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu program dostosowawczy do wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 213, poz. 1568 z późniejszymi zmianami) z terminem wykonania prac dostosowawczych do dnia 31.12.2012r.

W roku 2010 w ramach realizacji programu dostosowawczego wyremontowano pododdział gruźlicy. Pozostałe działania programu będą realizowane sukcesywnie do 2012r. Do realizacji pozostało:

- wydzielenie izolatki w pododdziale gruźlicy przy oddziale pulmonologicznym I
- poprawa stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalnego bloku operacyjnego
- wydzielenie szatni dla osób odwiedzających
- wyposażenie szpitala w komorę dezynfekcyjną i stację przygotowania łóżek
- dostosowanie toalet dla osób niepełnosprawnych na każdej kondygnacji szpitala.

Ponadto szpital przeprowadził adaptację pomieszczeń piwnicznych do udzielania w nich zabiegów fizykoterapii, hydroterapii i kinezyterapii oraz pomieszczeń na nowe magazyny

bielizny czystej i brudnej.

W kompleksie diagnostyczno-zabiegowym zorganizowano pracownię Echo-serca. Przy pomieszczeniach do rehabilitacji zlokalizowanych na parterze budynku wyremontowano toaletę dla pacjentów dostosowując ją dla potrzeb osób niepełnosprawnych. W szpitalu, na klatce schodowej zewnętrznej przy oddziałach pulmonologicznym I i II, odgrzybiono ściany, wymieniono okna, ściany pokryto tapetą z włókna szklanego. W laboratorium, w pomieszczeniu autoklawu czystego oraz w zmywalni szkła odmalowano sufity, doprowadzono do właściwego stanu technicznego pomieszczenie cieplarki. Wymieniono wykładzinę podłogową w całym holu od wejścia na blok operacyjny do wejścia do sterylizatorni na bloku operacyjnym. Wymieniono również wykładzinę podłogową na sali pooperacyjnej oraz wymieniono we wszystkich pomieszczeniach bloku operacyjnego instalację wodno-kanalizacyjną i grzejniki na nadające się do mycia i dezynfekcji.

Zakończono kapitalny remont pomieszczeń apteki zlokalizowanych w piwnicy budynku szpitala, zapewniono wspólną toaletę dla pracowników apteki szpitalnej oraz pracowników laboratorium. W oddziale pulmonologicznym II położono na podłogach bezszczelinowo wykładziny, a na ścianach w ciągach komunikacyjnych zainstalowano pochwyty. W roku 2010 trwały prace modernizacyjne pododdziału gruźliczego przy oddziale pulmonologicznym II.

W I połowie 2010r. podstawowym zaopatrzeniem w wodę szpitala był własny wodociąg lokalny. Od lipca 2010r. z uwagi na prowadzone prace modernizacyjne hydroforni oraz częściową wymianę instalacji wodociągowej wewnątrz szpitala źródłem zaopatrzenia w wodę był wodociąg publiczny w Chodzieży, który dotychczas pełnił rolę rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę dla szpitala. Woda pochodząca z tego wodociągu odpowiadała wymaganiom bakteriologicznym i fizyko-chemicznym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W roku sprawozdawczym 2010 nie było awarii sieci oraz przerw w dostawach wody w szpitalu.

W 2008r. PPIS w Chodzieży, w związku ze stwierdzeniem w ciepłej wodzie bakterii Legionella, wydał decyzję nakazującą przystąpienie do działań interwencyjnych włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją systemu wody ciepłej. Szpital podjął takie działania instalując w 2009r. multifunkcyjną pompę dozującą chlor do instalacji ciepłej wody. W roku sprawozdawczym 2010 pobrano w ramach kontroli sprawdzającej 4 próby wody ciepłej z instalacji wewnętrznej budynków szpitalnych w kierunku oznaczenia bakterii z rodzaju Legionella. Ponieważ większość próbek nie wykazała ponadnormatywnej liczby bakterii Legionella, skażenie instalacji ciepłej wody można uznać za znikome. Instalacja ciepłej wody powinna jednak być pod kontrolą.

Podczas kontroli sanitarnych bieżąca czystość w szpitalu była zachowana, mandatów karnych nie nakładano.

❖ Placówki leczenia ambulatoryjnego

W roku 2010 było 76 placówek leczenia ambulatoryjnego. W roku 2010 ubył 1 obiekt: Zakład Przyrodolecznicy – Fizjoterapia Ambulatoryjna – Chodzież, ul. Staszica 12 należący do Szpitala Powiatowego w Chodzieży, który przekazano pod nadzór WSSE w Poznaniu.

Większość placówek na terenie powiatu była w dobrym stanie technicznym. W roku sprawozdawczym skontrolowano 46 obiektów, przeprowadzono w nich 49 kontroli sanitarnych.

W roku 2010 wyegzekwowano dwie decyzje administracyjne wydane w następstwie stwierdzonych nieprawidłowości podczas przeprowadzonych kontroli w roku 2009.

W roku sprawozdawczym 2009 stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny w Poradni dla Kobiet w Budzynie i w prywatnym laboratorium w Chodzieży, obiekty te w ocenie rocznej za 2009r. był ocenione jako złe. Decyzjami administracyjnymi wyegzekwowano poprawę stanu technicznego i funkcjonalności.

W kontrolowanych placówkach utrzymanie bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach nie budziło zastrzeżeń. Placówki posiadały prawidłowy sprzęt do sprzątania oraz wystarczającą ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych stosowanych z zależności od zagrożeń. Właściciele obiektów dbali o porządek pomieszczeń i otoczenie obiektów. Placówki leczenia otwartego zaopatrywane były w wodę do picia z wodociągów publicznych - woda była dobrej jakości, za wyjątkiem wody pochodzącej z wodociągu publicznego w Budzynie, który produkował wodę złej jakości z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu oraz niezgodną z wymaganiami mętność. W placówkach odpady medyczne zbierane były selektywnie, zgodnie z opracowanymi procedurami. Nieprawidłowości nie stwierdzano. Odpady zabierane były przez firmę specjalistyczną w celu ich utylizacji.

Hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Zewidencjonowanych było 25 obiektów, w tym 6 hoteli, 2 motele, 2 pensjonaty, 1 schronisko młodzieżowe, 1 pole namiotowe i 12 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. Bieżący stan sanitarno-porządkowy w 22 skontrolowanych obiektach był dobry, 3 obiekty nie zostały zaplanowane do kontroli w roku 2010.

Decyzją administracyjną z 2009r. wyegzekwowano poprawę stanu technicznego świetlicy szkolnego schroniska młodzieżowego. Ponadto w roku 2010r. w obiekcie tym przeprowadzono remont większości pomieszczeń – wymieniono okna, odmalowano ściany i sufity pokoi mieszkalnych oraz świetlicy. Bieżąca czystość była zachowana. Obiekt w rocznej ocenie oceniono jako dobry.

W sierpniu 2010r. zewidencjonowano pole namiotowe zlokalizowane w Margoninie. Teren pola namiotowego był ogrodzony, zapewniony był dostęp do prądu i bieżącej wody. Ponadto zapewniono kontener z dwoma natryskami, wielostanowiskową metalową umywalkę rynnową z dziewięcioma punktami wodnymi oraz kabinę toaletową typu Clip Clap. Otoczenie obiektu obsadzone było dużą ilością zieleni, zagospodarowane, z boiskiem do piłki siatkowej, miejscem do połowu ryb, kąpieliskiem. Otoczenie utrzymane było w dobrym stanie porządkowym. Obiekt w rocznej ocenie oceniono jako dobry.

W roku 2010 skontrolowano po raz pierwszy zewidencjonowane w 2009r. gospodarstwo agroturystyczne. W obiekcie tym do dyspozycji gości przygotowane były 2 dwupoziomowe mieszkania z aneksem kuchennym i łazienką, zapewnionych było 8 miejsc noclegowych. Pomieszczenia były w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Otoczenie obiektu obsadzone dużą ilością zieleni, zagospodarowane, z ogrodem, oczkiem wodnym, placem zabaw, miejscem do grillowania, wybiegiem dla zwierząt. Otoczenie i obiekt utrzymane były w dobrym stanie porządkowym.

Pozostałe skontrolowane obiekty były także w dobrym stanie technicznym i sanitarno-porządkowym. W dwóch obiektach przeprowadzono kapitalny remont. Skontrolowane obiekty zaopatrzone były w wodę do spożycia z wodociągów publicznych, podłączone były do kanalizacji. Obiekty wyposażone były w zamykane pojemniki bądź kontenery na śmieci, które ustawione były na podłożach utwardzonych. Pojemniki i kontenery były w dobrym stanie technicznym. Były one opróżniane zgodnie z zawartymi umowami przez zakłady oczyszczania miasta – spółki cywilne. Obiekty zaopatrzone były w dostateczną ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych. Postępowanie z bielizną pościelową było prawidłowe. Bielizna czysta i brudna przechowywana była w wydzielonych magazynach lub szafach. Stan bielizny był dobry. Bielizna pościelowa prana była w pralniach usługowych. Otoczenie wszystkich kontrolowanych obiektów było zagospodarowane, utwardzone, częściowo obsadzone zielenią, z zapewnionym parkingiem dla gości. Przy niektórych obiektach zapewniono place zabaw, stoliki i krzesła, istniała możliwość wypożyczenia sprzętu wodnego oraz skorzystania z kortów tenisowych i jazdy konnej. Hotel w Budzynie posiadał basen z jacuzzi i sauną, bowling a w sezonie letnim

organizował występy i pokazy filmowe w plenerze, a hotel w Podaninie posiadał bowling oraz w okresie letnim kino samochodowe.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Na terenie powiatu chodzieskiego zewidencjonowanych było 79 zakładów, w tym 39 zakładów fryzjerskich, 14 gabinetów kosmetycznych, 10 zakładów odnowy biologicznej i 16 innych zakładów, w których były świadczone różne usługi: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuaże. W roku 2010 skontrolowano 26 ww. obiektów, przeprowadzono w nich 28 kontroli sanitarnych.

Na koniec roku sprawozdawczego 2009 - 1 zakład fryzjerski w Chodzieży oceniono jako zły pod względem sanitarno-technicznym. W związku ze stwierdzonymi w tym obiekcie nieprawidłowościami wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania w 2010r. W lutym 2010r. zakład fryzjerski został zlikwidowany.

W 2010r. skontrolowano 13 zakładów fryzjerskich. Wszystkie skontrolowane zakłady fryzjerskie były dostosowane do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz. Nr 31 poz.273).

Podczas kontroli jednego z obiektów stwierdzono niewłaściwe warunki techniczne. PPIS wydał decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości. W zakładzie przeprowadzono kapitalny remont pomieszczeń, zakupiono nowe meble, zainstalowano urządzenia do obsługi klienta oraz armaturę i urządzenia higieniczno-sanitarne. Podłogi wyłożono płytkami ceramicznymi, ściany pomalowano farbą zmywalną i pokryto tapetą nadającą się do mycia i dezynfekcji. Zapewniono miejsce (wydzieloną szafę) do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości oraz miejsce do mycia sprzętu porządkowego.

W 2010r. skontrolowano 5 zakładów kosmetycznych, 3 były dostosowane do wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004r.

Podczas kontroli jednego nowo zewidencjonowanego obiektu stwierdzono niedostosowanie obiektu do wymagań ww. rozporządzenia. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chodzieży decyzją administracyjną wyegzekwował poprawę stanu sanitarno-technicznego obiektu.

W listopadzie 2010r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chodzieży wpłynęło pismo od lekarza dotyczące podejrzenia o zakażenie u pacjentki po wykonaniu zabiegu manicure w zakładzie kosmetycznym na terenie powiatu chodzieskiego. Zakład ten nie znajdował się w wykazie obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży - właścicielka obiektu po rozpoczęciu działalności gospodarczej nie zgłosiła tego faktu do PSSE w Chodzieży. Przeprowadzona we wskazanym obiekcie kontrola sanitarna wykazała liczne nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego. Za niezachowanie czystości przy świadczeniu usług w zakładzie kosmetycznym właścicielkę obiektu ukarano mandatem. Z uwagi na ochronę zdrowia klientów korzystających z zakładu polecono właścicielce obiektu zaprzestać wykonywania działalności usługowej do czasu doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarnego i technicznego. Dnia 01.12.2010r. do tutejszej Stacji wpłynęło pismo informujące o zakończeniu prowadzenia działalności gospodarczej w ww. obiekcie wraz z kserokopią pisma z Wydziału Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Chodzieży informującego o skreśleniu obiektu z ewidencji przedsiębiorców.

W 2010r. skontrolowano 5 zakładów odnowy biologicznej (2 solaria, 2 siłownie, 1 gabinet masażu suchego). Skontrolowane obiekty były w dobrym stanie sanitarno-technicznym, bieżąca czystość była zachowana.

W solariach łóżka opalające znajdowały się w wydzielonych pomieszczeniach osłoniętych ściankami do wysokości 2m. Pomieszczenia wyposażone były w zasobniki z ręcznikami jednorazowego użytku, wieszaki na odzież osób korzystających z usług, pojemniki na śmieci.

Łóżka opalające wyposażone były w nawiew powietrza i regulację ich parametrów. Po każdym użyciu były dezynfekowane odpowiednimi środkami dezynfekcyjnymi. Informacje o dezynfekcji łóżka umieszczane były na widocznym miejscu. W obiektach tych prowadzona była ewidencja pracy lamp. Przepalone lampy zabierane były w celu ich utylizacji przez firmy specjalistyczne montujące nowe lampy. Właściciele solariów poinformowani zostali o szkodliwości promieniowania UV, szczególnie w przypadku częstego korzystania z zabiegów opalania przez osoby młodociane.

Skontrolowano dwie siłownie, w tym jedną uruchomioną w II kwartale 2010r. Jeden z obiektów świadczył usługi wyłącznie dla kobiet, a drugi posiadał wydzielone sale wraz z zapleczem oddzielnie dla kobiet i mężczyzn. W obiektach wydzielone były szatnie oraz pomieszczenia z natryskami. Do dezynfekcji urządzeń stosowano właściwe płyny dezynfekujące.

Skontrolowany gabinet masażu stosował właściwe środki do dezynfekcji powierzchni i do dezynfekcji rąk. W obiekcie tym stosowana była bielizna jednorazowego użytku.

W 2010r. skontrolowano 3 zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej. Skontrolowane zakłady były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i porządkowym.

Dworce autobusowe, stacje kolejowe PKP i przystanki osobowe PKP

Zewidencjonowany był 1 dworzec autobusowy, 3 przystanki autobusowe, 2 stacje PKP i 1 przystanek osobowy PKP.

Podczas kontroli dworca autobusowego w Chodzieży stwierdzono zły stan techniczny obiektu (brudne ściany w poczekalni, schody prowadzące do poczekalni i schody prowadzące do piwnicy z ubytkami, brak ciepłej wody w toalecie ogólnodostępnej). W związku z przedstawionym oświadczeniem dotyczącym przeniesienia dworca PKS do pomieszczeń dworca PKP nie wydano zaleceń dotyczących poprawy stanu technicznego obiektu. Podczas kontroli przystanku autobusowego w Margoninie stwierdzono brudne, z pęknięciami, szczelinami i ubytkami tynku ściany w toaletach oraz brudne ściany poczekalni dworca. Polecono doprowadzić obiekt do właściwego stanu sanitarno-technicznego. Pismem z dnia 16.12.2010r. właściciel obiektu poinformował o zaplanowanym remoncie pomieszczeń przystanku autobusowego w drugim kwartale 2011r. Do czasu zakończenia remontu pomieszczenia przystanku zostały zamknięte, a podróżnym udostępniono dwie przenośne kabiny sanitarne usytuowane obok przystanku.

Na przystanku autobusowym JAN-BUS w Chodzieży nieprawidłowości nie stwierdzono.

W roku 2010r. z ewidencji tut. Stacji skreślono dwa obiekty (na wsi):

- przystanek osobowy PKP w Ostrówkach k/Chodzieży
- przystanek osobowy PKP w Milczu.

W ww. obiektach w 2009r. zlikwidowano zaplecze przystanków (poczekalnie, toalety), w 2010r. pozostały wyłącznie tablice informujące o nazwie przystanku.

W ewidencji pozostały stacje PKP w Chodzieży i w Budzynie oraz przystanek osobowy PKP w Sokołowie Budzyńskim. W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie obiekty. Na stacji PKP w Chodzieży i na stacji PKP w Budzynie nieprawidłowości nie stwierdzono. Podczas kontroli przystanku osobowego PKP w Sokołowie Budzyńskim stwierdzono, że poczekalnia znajdująca się przy peronie jest zamknięta i niedostępna dla podróżnych, obecnie w skład obiektu wchodzi wyłącznie peron.

Cmentarze

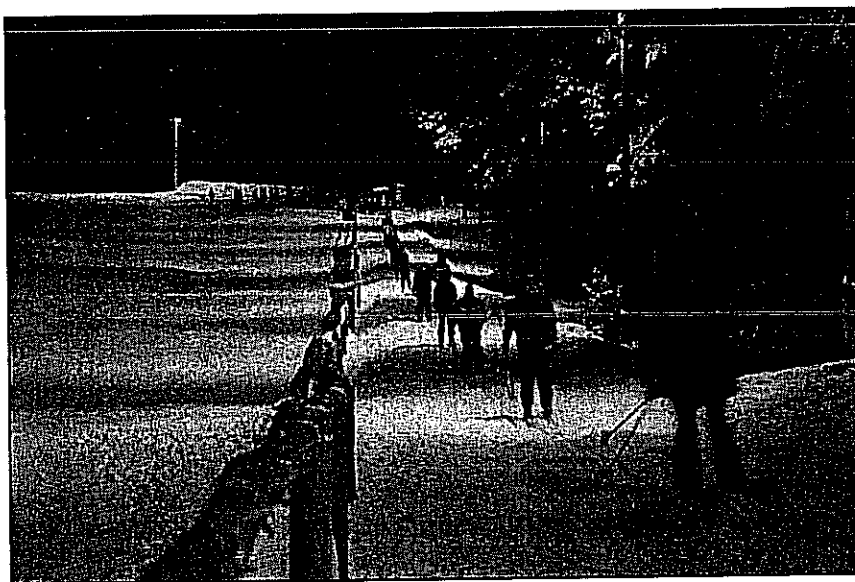
Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży w roku 2010 były 23 cmentarze, w tym 19 cmentarzy parafialnych, 3 cmentarze komunalne i 1 cmentarz wielowyznaniowy. W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie cmentarze. Teren wszystkich cmentarzy był ogrodzony. Ogrodzenie wykonane było z materiału trwałego (siatka

ażurowa stalowa, segmenty betonowe i stalowe kute, płot drewniany na podmurówce). Na terenie 6 cmentarzy aleje i drogi były utwardzone. Źródłem zaopatrzenia w wodę na wszystkich cmentarzach były wodociągi sieciowe. Odpady komunalne gromadzone były w pojemnikach, kontenerach oraz murowanych boksach o dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym. Zarządcy 20 cmentarzy mieli podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenie. Odpady z 2 cmentarzy wywożone były przez mieszkańców wiosek na wysypisko odpadów, a z 1 cmentarza przez zarządcę cmentarza. Teren wszystkich skontrolowanych cmentarzy utrzymany był czysto. W trzech przypadkach stwierdzono przepełnione pojemniki na odpady, zalecono zarządom niezwłoczne ich opróżnienie.

Inne obiekty użyteczności publicznej

Nadzorem objętych było 69 obiektów, były to: domy kultury, obiekty sportowe, parkingi, targowisko, domy przedpogrzebowe, apteki, wysypisko śmieci i stacje paliw.

Stok narciarski w Chodzieży należy do urządzeń służących rekreacji ruchowej w okresie zimowym. Zaleceniami pokontrolnymi wyegzekwowano poprawę stanu technicznego budynku znajdującego się w dolnej części stoku. Pod koniec 2010r. do budynku tzw. „białej chatki” doprowadzono bieżącą wodę oraz wydzielono pomieszczenie z dwoma toaletami, miejsca do spożycia posiłku i punkt gastronomiczny. Toalety ogrzewane były grzejnikami elektrycznymi, a sala konsumpcyjna ogrzewana była przy pomocy pieca kominkowego i parasola grzewczego gazowego. Na zewnątrz budynku znajdowały się także miejsca do spożywania posiłków. W dolnej stacji prowadzona była sprzedaż biletów i kartonów na wyciąg narciarski. Pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej, posiadali telefony komórkowe i łączność bezprzewodową. Bieżąca czystość była zachowana.

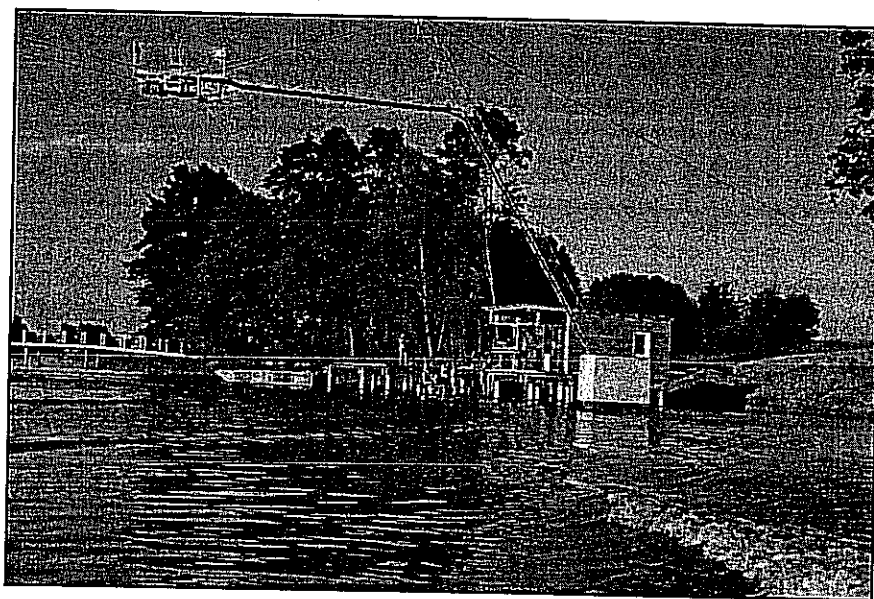

Zdjęcie nr 3. Wyciąg narciarski w Chodzieży

Klub Sportowy w Szamocinie w ocenie rocznej za 2009 rok oceniony był jako obiekt zły. Zaleceniami pokontrolnymi z 2009 roku wyegzekwowano przeprowadzenie kapitalnego remontu obiektu. W budynku wykonane zostały prace poprawiające funkcjonalność obiektu i dostosowujące obiekt do obowiązujących przepisów budowlanych. Budynek został docieplony. W wyniku przebudowy w istniejącym obiekcie wydzielono na parterze - świetlicę klubową, pomieszczenie socjalne, dwa węzły sanitarne z prysznicami, umywalkami i toaletami, 2 szatnie, pokój sędziów, pomieszczenie techniczne, dwie toalety, toaletę dla osób niepełnosprawnych. Na piętrze wydzielono cztery pomieszczenia strychowe, pralnię z suszarnią. Wejście do pomieszczenia sanitarnego dla osób niepełnosprawnych wykonane było w sposób bezprogowy,

bezpośrednio z zewnątrz budynku. Posadzki we wszystkich pomieszczeniach wykonane były z płytek ceramicznych. Do wszystkich punktów czerpania wody w budynku została doprowadzona bieżąca zimna i ciepła woda. We wszystkich pomieszczeniach parteru, z wyłączeniem świetlicy i wiatrołapów zamontowana była wentylacja grawitacyjna, wspomagana elektrycznie. Budynek posiadał przyłącza elektryczne i wodociągowe oraz sanitarne do bezodpływowego zbiornika. Wykonano elementy małej architektury. Wzdłuż ciągu spacerowego przy jeziorze „Siekiera” zamontowano ławki, kosze na śmieci i ustawiono drewnianą sześciokątną altanę. Obiekt dostępny był dla osób niepełnosprawnych. Przy budynku wyznaczono teren pod plac zabaw. Stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny obiektu był bardzo dobry.

W sierpniu 2010r. zewidencjonowano 1 nowy obiekt – linowy elektryczny wyciąg nart wodnych zlokalizowany na Jeziorze Margonińskim w Margoninie.

Zdjęcie nr 4. Wyciąg nart wodnych w Margoninie

Zdjęcie nr 5. Wyciąg nart wodnych w Margoninie

W skład obiektu wchodziły: platforma startowa z budynkiem sterowni, nawodny pomost i pływająca platforma ratunkowa. Nawodny pomost łączący plażę z pomostem startowym pełnił również funkcję pomostu ratunkowego i widokowego. Dla korzystających z wyciągu przygotowano dwie przebieralnie i trzy przenośne sanitariaty. Jedna przebieralnia i jeden sanitarium zlokalizowane były przy pomoście startowym. Drugą przebieralnię i dwa sanitariaty zamontowano w pobliżu wejścia na nawodny pomost. W pomieszczeniu sterowni przygotowano dla obsługi wyciągu pomieszczenie socjalno-biurowe. Chodniki prowadzące z pomostu widokowego do pomostu startowego były utwardzone. Teren wokół obiektu był uporządkowany.

Przeprowadzona wspólnie z pracownikiem higieny pracy w listopadzie w ramach interwencji kontrola jednej z pralni usługowych wykazała szereg nieprawidłowości, które zostały usunięte przed wydaniem decyzji administracyjnej. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono dobry stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny obiektu. W związku z kwestionowaną kontrolą wydano decyzję opłat.

Kontrola drugiej z pralni usługowych przeprowadzono także z pracownikiem higieny pracy w ramach interwencji nie wykazała nieprawidłowości. Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy obiektu był dobry.

Podczas kontroli Szamocińskiego Domu Kultury w Szamocinie, przeprowadzonej wspólnie z pracownikiem higieny pracy, stwierdzono brudne, z zaciekami, pęknięciami i ubytkami tynku ściany sali widowiskowej oraz korytarza prowadzącego do toalet usytuowanych w części piwnicznej obiektu, zniszczoną, z ubytkami podłogę sali widowiskowej i sceny oraz nierówne, z ubytkami, trudne do utrzymania w czystości posadzki w holu, na schodach i korytarzu prowadzącym do toalet usytuowanych w części piwnicznej obiektu. Przy scenie, w korytarzu i w pomieszczeniach za sceną przechowywane były w dużej ilości różne przedmioty, m.in. szafki, ławki, ubrania oraz zgromadzone pod sufitem w korytarzu za sceną w dużych ilościach listwy drewniane i inne zbędne przedmioty. Szamociński Dom Kultury nie posiadał oceny ryzyka zawodowego dla stanowisk pracy osób zatrudnionych oraz wyników pomiarów natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję administracyjną z terminem usunięcia nieprawidłowości sanitarno-technicznych do 30 czerwca 2012r. Na sporządzenie oceny ryzyka zawodowego i przeprowadzenie pomiarów natężenia oświetlenia określono w ww. decyzji termin wykonania do 31.10.2010r. Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie tych dwóch nieprawidłowości.

W 2009r. w Chodzieskim Domu Kultury przeprowadzono remont-przebudowę i modernizację sali widowiskowo-kinowej, zaplecza kina i pomieszczenia kinooperatora. W styczniu 2010r. rozpoczęto użytkowanie wyremontowanych pomieszczeń. Wejście do sali prowadziło z wyremontowanego holu z szatnią. W sali widowiskowo-kinowej zamontowano 286 foteli kinowych i przystosowano 2 miejsca dla osób niepełnosprawnych, osoby niepełnosprawne miały dostęp do sali widowiskowo-kinowej bezpośrednio z zewnątrz budynku. Podłoga pod fotelami i na stopniach pokryta była wykładziną PCV, w pozostałej części wykładziną dywanową. Ściany boczne sali i sceny oraz tylna ściana sali i sufit pokryte były materiałem dźwiękochłonnym. Zamontowano wentylację mechaniczną, źródłem powietrza dla tej instalacji była centrala instalacyjna nawiewno-wywiewna na zewnątrz budynku, wyposażona w nagrzewnicę gazową oraz pompę ciepła. W sali prób dla orkiestry wykładzinę dywanową na podłodze zastąpiono panelami.

Bieżący stan sanitarno-porządkowy w skontrolowanych obiektach był zachowany.

Środki transportu publicznego

W 2009 i 2010r. były zewidencjonowane 4 środki transportu publicznego (3 w miastach, 1 na wsi), 1 autobus turystyczny należący do firmy transportowej z Chodzieży, 1 samochód do przewozu chorych, 7 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, 3 samochody do przewozu bielizny.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 firmy przewozowe – 1 w mieście i 1 na wsi, przeprowadzono kontrolę w 6 środkach transportu publicznego.

Miejski Zakład Komunikacji w Chodzieży dysponował 8 autobusami. Skontrolowano 4 autobusy. Kierowcy na bieżąco sami sprząтали autobusy, karoserie były myte w myjni w Chodzieży. Czyściwo zgodnie z umową odbierane było przez firmę specjalistyczną. Podczas kontroli stwierdzono w autobusach brak apteczek i pojemników na odpady. Apteczka i pojemniki na odpady znajdowały się tylko w siedzibie Miejskiego Zakładu Komunikacji w Chodzieży przy ul. Młyńskiej. Zalecono wyposażać autobusy w apteczki i pojemniki na odpady w terminie jednego miesiąca. Zalecenia te zostały wykonane.

W firmie „JAN-BUS” Janusza Walczaka w Budzynie na wyposażeniu autobusów były apteczki doraźnej pomocy i pojemniki na odpady komunalne. Przewozy pasażerskie były wykonywane przy pomocy 10 autobusów. Podczas kontroli sprawdzono stan sanitarno-techniczny 2 środków transportu. Za utrzymanie porządku w autobusach odpowiedzialni byli kierowcy. Sprzęt i środki do utrzymania czystości przechowywane były w magazynku mieszczącym się na przystanku autobusowym w Chodzieży. Stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny autobusów był dobry.

Na terenie powiatu chodzieskiego zewidencjonowanych było 7 firm, które zajmowały się usługami pogrzebowymi i posiadały środki transportu do przewozu zwłok. Dwie firmy w 2010r. zakupiły nowe, specjalistyczne samochody do przewozu zwłok. W roku 2010r. skontrolowano łącznie 3 środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, w tym 1 kontrolę sprawdzającą.

Kontrola jednego środka transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich wykazała nieprawidłowości. Stwierdzono, że samochód do przewozu zwłok i szczątków ludzkich zarejestrowany jest jako samochód ciężarowy uniwersalny oraz brak w nim zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu. Decyzją administracyjną Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chodzieży wyegzekwował wykonanie w samochodzie zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu. Termin wykonania części decyzji dot. zarejestrowania samochodu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich jako pojazdu specjalnego zgodnie z przepisami o ruchu drogowym PPIS w Chodzieży przedłużył do dnia 31 marca 2011 roku.

Pozostałe skontrolowane środki transportu były trwale oznakowane w sposób zgodny z ich przeznaczeniem. Kabiny kierowcy odizolowane były od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich. Posiadały zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumny. W żadnym samochodzie w części przeznaczonej na umieszczenie zwłok lub szczątków ludzkich nie było miejsc siedzących. Podłogi wyłożone były materiałami zmywalnymi (blacha, wykładzina PCV, tworzywo sztuczne). Środki transportu wyposażone były w worki na zwłoki, worki na trumnę, rękawice jednorazowe, środki dezynfekcyjne. Każdy samochód w miejscu garażowania posiadał wydzielony, zamykany pojemnik na odpady niebezpieczne (rękawice jednorazowego użytku, zużyte worki), które zgodnie z umowami odbierane były do utylizacji przez firmę PPHU „HYGEA” z Lubasza. Karoserie dwóch samochodów do przewozu zwłok myte były w myjniach, natomiast jeden samochód myty był na posesji właściciela firmy. Po każdym przewozie zwłok wnętrza samochodów były myte i dezynfekowane w miejscach garażowania tych samochodów. Prowadzone były zapisy z przeprowadzonych zabiegów mycia i dezynfekcji środków transportu, opracowane zostały także dla nich instrukcje mycia i dezynfekcji.

Pozostałych środków transportu nie zaplanowano do kontroli w roku 2010.

Wnioski

1. Na terenie powiatu chodzieskiego brak odpowiedniej ilości ustępów publicznych.
2. Zauważa się potrzebę przekształcenia miejsc zwyczajowo używanych do kąpieli na kąpieliska zorganizowane.
3. Niektóre pomieszczenia specjalistycznego szpitala funkcjonującego na terenie powiatu i niektórych placówek leczenia otwartego nie spełniają wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia lecz placówki te posiadają programy dostosowawcze.

VII. Obiekty żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku

Obiekty żywnościowo-żywieniowe

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chodzieży w 2010r. sprawowała nadzór nad 545 obiektami żywnościowo-żywieniowymi, wytwórniami i miejscami obrotu przedmiotami użytku oraz środkami transportu żywności.

W 2010 roku wzmożonym nadzorem sanitarnym objęto obiekty żywności i żywienia, które w poprzednich latach wykazywały zły stan sanitarny oraz tymi, które produkowały lub świadczyły usługi dla dużej liczby konsumentów.

W 2010r. kontrolowano 325 obiektów, co stanowi 59,63% obiektów figurujących w ewidencji komórki HŻŻiPU. Przeprowadzono ogółem 449 kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo-żywieniowych oraz wytwórniach i miejscach obrotu przedmiotami użytku. Obiektów, w których wdrożono zasady GMP/GHP było 262, część z nich rozpoczęła wdrażanie systemu HACCP. System HACCP wdrożony został w 8 zakładach, były to 1 zakład produkujący art. spożywcze, 1 produkujący osłonki do wędlin, 5 supermarketów.

W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-technicznego zakładów wydano 73 decyzje administracyjnych, w tym 2 z rygorem natychmiastowej wykonalności. Decyzje administracyjne wydano na następujące grupy obiektów:

- sklepy (29 decyzji)
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte (20 decyzji, z czego 10 decyzji wydano dla obiektów małej gastronomii)
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (5 decyzji)
- piekarnie (6 decyzji)
- magazyny hurtowe (5 decyzji)
- ciastkarnie (2)
- przetwórnice owocowo-warzywne (1decyzja)
- wytwórnie napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa (1 decyzja)
- wytwórnie wyrobów cukierniczych (1 decyzja)
- wytwórnie lodów (1decyzja)
- automaty do lodów (1 decyzja)
- kioski (1 decyzja).

Za stwierdzone w czasie kontroli uchybienia natury sanitarno-porządkowej nałożono 7 mandatów karnych na sumę 900 zł. Mandaty karne nałożono w następujących obiektach:

- miejscach obrotu artykułami spożywczymi (sklepach) - 5 na sumę 700 zł
- zakładach żywienia zbiorowego otwartego – 1 na sumę 100 zł
- magazynach hurtowych – 1 na kwotę 100 zł.

Ocenę stanu sanitarnego na arkuszach klasyfikacyjnych przeprowadzono w 191 obiektach, co stanowi 58,77% obiektów skontrolowanych. W wyniku przeprowadzonej klasyfikacji 2 obiekty były niezgodne z wymaganiami, stanowi to 1,04% obiektów sklasyfikowanych.

Niezgodne były 2 sklepy spożywcze. W celu usunięcia stwierdzonych podczas klasyfikacji nieprawidłowości wdrożono postępowania administracyjne.

W związku ze złożonymi wnioskami właścicieli przeprowadzono 93 wizje i oględziny obiektów żywieniowo-żywnościowych, w wyniku czego wydano 93 decyzje zatwierdzające zakłady do prowadzenia działalności.

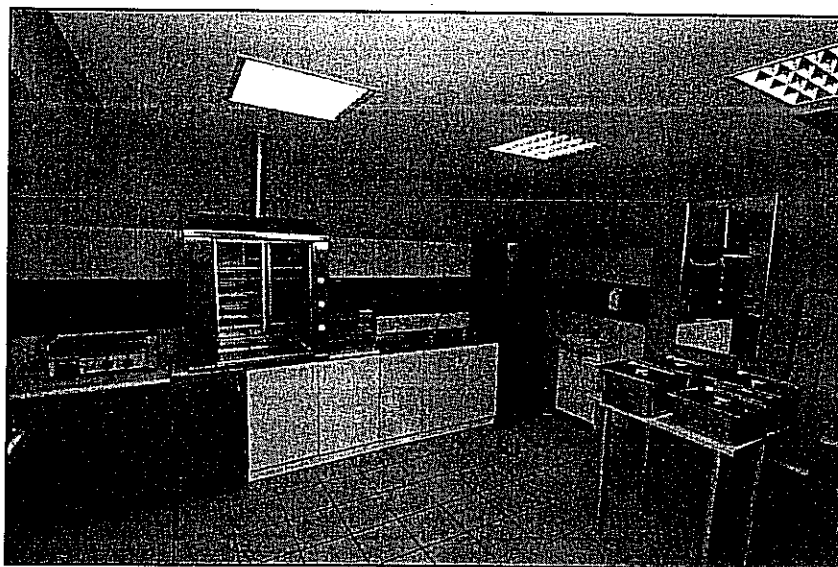
Wydano 5 upomnień w celu przymuszenia do wykonania decyzji administracyjnych. Wydano również 4 postanowienia, w tym 2 o nałożeniu grzywny za niewykonanie decyzji nakazu.

Na wniosek zakładu starającego się o dotacje unijne wydano 1 opinię dotyczącą warunków sanitarnych w kontrolowanym obiekcie.

Na wnioski właścicieli wpisano do rejestru zakładów będących pod nadzorem PIS: 5 aptek, 2 punkty apteczne, 1 sklep zielarski, 1 gospodarstwo agroturystyczne oraz 7 zakładów producentów materiałów do kontaktu z żywnością.

Wystosowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Wniosek dotyczył zakładu, który prowadził działalność niezgodnie z decyzją zatwierdzającą zakład wydaną przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chodzieży. Nałożona przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu grzywna wynosiła 800zł.

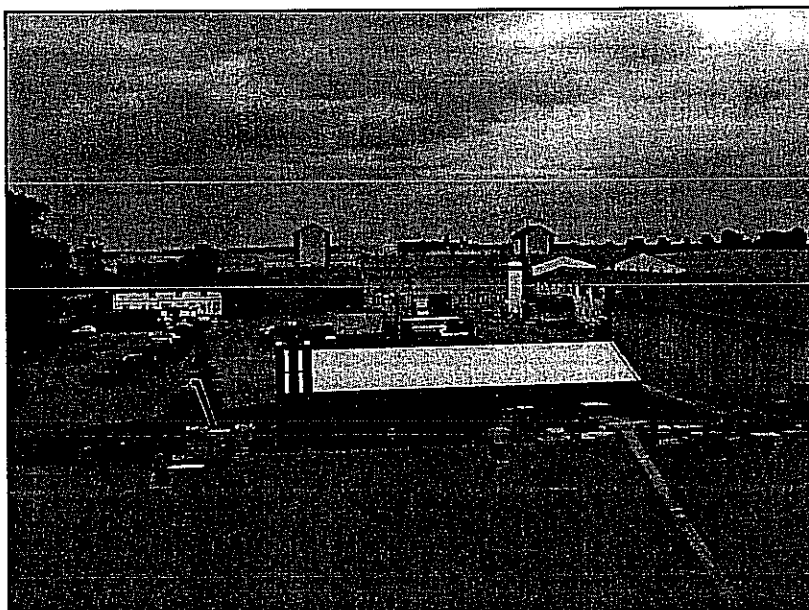
Podsumowując można stwierdzić, że konsekwentne działania w ramach urzędowej kontroli żywności dokonywane przez pracowników PSSE w Chodzieży spowodowały zdecydowaną poprawę stanu sanitarno-technicznego w zakładach żywnościowo-żywieniowych. Na poprawę stanu sanitarnego wpłynęło również systematyczne instruowanie przedsiębiorców w zakresie zasad GHP/GMP, a przede wszystkim konsekwentne egzekwowanie przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych.

Zdjęcie nr 6. Zakład małej gastronomii-rożen TEL-MEDIA Bartosz Szymczak w Chodzieży

Zdjęcie nr 7. Sklep spożywczo-przemysłowy PPUH „SAiSA” Sarna s.j.
w Chodzieży

Zdjęcie nr 8. Palarnia kawy Prima Sara Lee Coffee and Tea Poland S.A.
w Sułaszewie

Lp.	Nazwa obiektu	2007	2008	2009	2010
1.	Sklepy spożywcze	5,1%	9,4%	1,8%	2,74%
2.	Targowisko	100%	0%	0%	0%
3.	Piekarnie	9,1%	0%	0%	0%
4.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	0%	1,3%	0%	0%

Tabela nr 4. Zestawienie porównawcze stanu sanitarnego obiektów żywienia i żywności
za lata 2007 – 2010 (wyrażonego w % obiektów niezgodnych)

Stan sanitarny środków transportu

W 2010 roku w ewidencji było 29 środków transportu żywności. Przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych. Zatwierdzono 19 środków transportu żywności.

Podczas kontroli zwracano uwagę na stan techniczny skrzyni ładunkowej, stan sanitarny pojazdu, rejestr mycia i dezynfekcji oraz monitoring temperatury. Sprawdzano także książeczki zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych kierowcy oraz jego odzież roboczą. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Zakłady produkujące żywność posiadają własne środki transportu, na które uzyskiwały pozytywne decyzje Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Obiekty obrotu żywnością korzystały z usług specjalistycznych firm transportowych, których baza transportowa spełniała obowiązujące wymagania i była pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

W powiecie chodzieskim jest firma transportowa posiadająca 60 samochodów cystern do przewozu art. spożywczych sypkich nie wymagających warunków chłodniczych. Firma uzyskała zatwierdzenie PPIS w Chodzieży dla wszystkich posiadanych samochodów. Zakład prowadzi kontrolę wewnętrzną zgodnie z GMP. Firma posiada własną myjnię ze specjalnym wyposażeniem do mycia wewnętrznych części cystern.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W roku 2010 w ramach kontroli urzędowej do badań laboratoryjnych, zaplanowano 80 próbek a pobrano 86 próbek środków spożywczych, w tym;

- w ramach kontroli urzędowej pobrano 69 próbek
- w ramach monitoringu pobrano 9 próbek
- w ramach kontroli urzędowej i monitoringu pobrano 8 próbek.

Mikrobiologicznie w ramach kontroli urzędowej przebadano 64 próbki. Były to: mięso i jego przetwory, drób i produkty drobiarskie, ryby i owoce morza, mleko i jego przetwory, mleko w proszku, preparaty do początkowego żywienia niemowląt, lody, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, wyroby garmazeryjne i kulinarne mięsne schłodzone, środki spożywcze uzupełniające obejmujące produkty zbożowe przetworzone. Zakwestionowano jakość zdrowotną 1 próbki ciasta z kremem nie poddanym obróbce termicznej z uwagi na wysokie zanieczyszczenie bakteriami *Bacillus cereus*. Próbką pochodziła z ciastkarni w powiecie chodzieskim. W związku z powyższym pobrano 5 próbek tego rodzaju ciasta od producenta i dostarczono do badań laboratoryjnych. Próbek nie kwestionowano. Do PPIS w Pile przesłano informację dotyczącą 2 próbek ciast kremowych pochodzących z zakładu będącego pod jego nadzorem. Próbek nie kwestionowano, jednak laboratorium do wyników dołączyło informację o obecności bakterii *Bacillus cereus*.

Mikrobiologicznie w ramach monitoringu przebadano: 5 próbek mleka pasteryzowanego, 2 próbki mięsa wieprzowego rozdrobnionego, 1 próbkę mięsa surowego wołowego. Próbek nie kwestionowano, jednak w wynikach w 2 próbkach mleka pasteryzowanego odnotowano wysokie zanieczyszczenie bakteriami rodziny *Enterobacteriaceae*. Informację z adnotacją laboratorium przesłano do Inspektoratów Inspekcji Weterynaryjnej, którym podlegali producenci mleka.

Pod względem chemicznym łącznie przebadano 14 próbek żywności. Były to: podroby drobiowe, mięso mielone, przetwory mleczne, mąka, kasza, ryż, produkty przemysłu piekarskiego, kalafiory, buraki świeże. W ramach kontroli urzędowej pobrano 5 próbek. W kierunku obecności metali ciężkich pobrano 2 próbki, substancji dodatkowych – 2 próbki oraz azotanów – 1 próbkę. Próbek nie kwestionowano.

W ramach monitoringu pobrano 1 próbkę buraków świeżych do badań w kierunku obecności azotanów. Jako urzędowo-monitoringowe pobrano 8 próbek: 5 próbek w kierunku metali ciężkich (mąkę żytnią, kaszę jęczmienną, ryż), 2 próbki kalafiorów do badań w kierunku pozostałości po pestycydach i 1 próbkę mięsa mielonego zawierającego w swoim składzie białko

sojowe do badań w kierunku GMO. Zakwestionowano oznakowanie 1 próbki kaszy jęczmiennej. Wynik przesłano do PSSE w Inowrocławiu pod nadzorem której znajduje się zakład, z którego pochodziła próbka.

Ponieważ na terenie powiatu chodzieskiego nie ma producentów suplementów diety i producentów środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego pracownicy HŻZiPU kontrolowali ww. artykuły znajdujące się w obrocie. Skontrolowano oznakowanie 12 suplementów diety i 23 środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Nie kwestionowano oznakowania żadnego z tych artykułów.

W porównaniu do 2009r., w którym nie kwestionowano żadnej pobranej próbki nastąpił nieznaczny wzrost próbek kwestionowanych. Zakwestionowanie 1 próbki ciast kremowych za zanieczyszczenie mikrobiologiczne oraz 1 próbki kaszy jęczmiennej za złe oznakowanie stanowi 2,33% pobranych do badań próbek. Jest to niewielkie pogorszenie jakości zdrowotnej środków spożywczych.

Pracownicy Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku (HŻZiPU) oceniali także zagrożenia zdrowotne ze strony środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej w ramach systemu RASFF (Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt) w celu wyeliminowania ich z obrotu. Były to: lizaki Glow Pop importowane z Chin, szpinak rozdrobniony zamrożony firmy Nordis, suplementy diety firmy Pfizer, suplement diety Ceedra, suplement diety Cupido max, suplementy diety Intim-x, Intim-y, Libido forte, Satibo oraz naczynia z melaminy pochodzące z Chin. Na terenie powiatu chodzieskiego po kontroli wycofywano z obrotu w 1 sklepie szpinak firmy Nordis wymieniony w powiadomieniu RASFF.

Pracownik posiadający uprawnienia grzyboznawcy udzielił 12 porad grzybiarzom z powiatu chodzieskiego.

Ocena sposobu żywienia

Żywienie zbiorowe zamknięte było ważnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla pacjentów szpitali czy pensjonariuszy domów dla ludzi starszych. Było także elementem dożywiania dla dzieci w szkołach i przedszkolach. Personel ww. placówek układając jadłospisy starał się dostosować je do potrzeb grup żywieniowych, jednakże środki finansowe nie zawsze pozwalały na przygotowywanie posiłków pokrywających zapotrzebowanie poszczególnych grup konsumentów. W ewidencji znajdowało się 37 obiektów, były to :

- bloki żywienia w szpitalach (1)
- bloki żywienia w domach pomocy społecznej (1)
- stołówki szkolne (11, w tym w 5 szkołach jest żywienie cateringowe)
- stołówki w przedszkolach (14 w tym w 3 placówkach jest żywienie cateringowe)
- stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych (2)
- inne zakłady żywienia (7)
- zakład usług cateringowych (1).

Skontrolowano 33 zakłady, w których przeprowadzono 41 kontroli. W celu poprawy stanu technicznego zakładów wydano 5 decyzji administracyjnych. Jedną decyzję dotyczącą procedury i warunków technicznych mycia naczyń stołowych od pacjentów wydano na zakład usług cateringowych, który przygotowywał posiłki dla kilku szpitali (w tym 1 poza powiatem chodzieskim). PPIS w Chodzieży wydał decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą wydzielenie pomieszczenia i sprzętu do prawidłowego mycia i dezynfekcji naczyń od pacjentów. Polecono również przedstawienie procedury transportu czystych i brudnych naczyń oraz procedurę mycia i dezynfekcji. Zalecenia zostały wykonane.

Zgodnie z obowiązującymi arkuszami sklasyfikowano 25 obiektów, wszystkie uznano za zgodne z wymaganiami.

W roku 2010 na terenie powiatu chodzieskiego oceniono teoretycznie sposób żywienia w 20 zakładach. Za nieprawidłowe uznano 2 jadłospisy. Jadłospis w szpitalu uznano za

nieprawidłowy z uwagi małą ilość surowych warzyw i owoców oraz małą ilość pieczywa mieszanego. Jadłospis w szkole podstawowej uznano za nieprawidłowy z uwagi na małą ilość surowych warzyw i owoców.

Oceniając żywienie w placówkach żywienia zbiorowego należy stwierdzić że stan techniczny obiektów, ich wyposażenie dzięki wydawanym decyzjom administracyjnym i staraniom właścicieli placówek ulegają systematycznej poprawie. Również procedury wewnętrznej kontroli jakości zdrowotnej żywności zgodnie z GMP/GHP, które wymusiły modernizacje pionów kuchennych wzmocniły bezpieczeństwo żywienia. Nadal jednak problemem były jadłospisy, które ze względów finansowych z jakimi borykają się placówki, nie zawsze w sposób wystarczający gwarantowały racjonalne, prawidłowe żywienie.

Żywienie pacjentów w szpitalach i domach pomocy

W latach ubiegłych pod nadzorem PSSE w Chodzieży były trzy bloki żywieniowe. Od stycznia 2010 roku Szpital Powiatowy im. prof. Romana Drewsa w Chodzieży, ul. Żeromskiego 29, z Oddziałem Rehabilitacji Leczniczej w Szamocinie przy ul. Szpitalnej 2 przeszedł pod nadzór WSSE w Poznaniu. Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży pozostał Wielkopolski Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy w Chodzieży przy ul. Strzeleckiej 32.

Pacjenci szpitala otrzymywali trzy posiłki dziennie. Jadłospisy układane były w zależności od stanu zdrowia pacjentów oraz od stawki żywieniowej w szpitalu. Układała je dietetyczka szpitala.

W 2010r. przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych w tym 2 kontrole sanitarne kuchenek szpitalnych i 3 kontrole w kuchni przygotowującej posiłki.

Posiłki dla pacjentów szpitala przygotowywała firma, która dzierżawiła pomieszczenia kuchenne w tym szpitalu. Pomieszczenia kuchenne oraz ich wyposażenie spełniały wymagania obowiązujących przepisów. Właściciele firmy uzyskali zatwierdzenie PPIS w Chodzieży na działalność gastronomiczną w pełnym zakresie oraz catering. Firma prowadziła kontrolę wewnętrzną zgodnie z zasadami GMP/GHP.

Dystrybucja posiłków z kuchni centralnej odbywała się windą towarową do kuchenek na oddziałach. Podczas kontroli przeprowadzonej w 2010 roku stwierdzono zły stan techniczny windy do transportu posiłków. Winda została niezwłocznie odmalowana, przed wydaniem przez PPIS w Chodzieży decyzji nakazującej usunięcie uchybień.

W każdej kuchence oddziału posiłki przechowywane były w ladach bimarowych, następnie były one porcjowane i przez okienko podawcze wydawane do jadalni. Brudne naczynia wracały przez okienko zwrotne i były myte w zmywarkach naczyń stołowych na każdym oddziale. Do mycia i dezynfekcji naczyń używano płynu F8400 (Winterhelter Gastronom Polska Sp.z o.o.)

W kuchenkach oddziałowych prowadzono wewnętrzną kontrolę jakości zdrowotnej żywności zgodnie z GMP/GHP.

Teoretycznie oceniono jadłospis dekadowy, który uznano za niewłaściwy z uwagi za zbyt małą ilość pieczywa mieszanego i małą ilość surowych warzyw i owoców.

Pod nadzór WSSE w Poznaniu od stycznia 2010 roku przeszedł Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży ul. Ujska 47. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chodzieży sprawuje nadzór nad Dziennym Domem Pomocy Społecznej w Budzynie (DDPS), ul. Lipowa 1.

We wszystkich pomieszczeniach produkcyjnych DDPS zainstalowane były zlewozmywaki i umywalki do mycia rąk z bieżącą zimną i ciepłą wodą. Wyposażenie oraz sprzęt pomocniczy był w dobrym stanie technicznym. Funkcjonalność pomieszczeń prawidłowa. Pensjonariusze otrzymywali 4 posiłki dziennie. Próby pokarmowe pobierane, znakowane i przechowywane były prawidłowo. W kuchni przygotowywano obiady dla 100 osób. W zakładzie zatrudnionych było 5 osób, wszystkie posiadały aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-

epidemiologicznych. W DDPS sporządzono plan napraw i remontów, w ramach którego wymieniono meble w kuchni, zakupiono zmywarko-wyparzararkę oraz urządzenie UV do dezynfekcji jajek. Zgodnie z tym planem w latach 2011-12 planowane jest założenie wentylacji mechanicznej oraz wymiana okien w kuchni.

W sezonie letnim kuchnia przygotowywała również całodzienne wyżywienie dla uczestników obozu terapeutycznego organizowanego corocznie przez gminę. Posiłki dowożone były w termosach środkiem transportu spełniającym wymagania sanitarne (właściciel posiadał zgodę PPIS w Chodzieży). Jadłospisy posiłków były dostosowane do wieku uczestników obozu. Teoretycznie oceniono jadłospis dekadowy, który uznano za prawidłowy.

Odpadki pokonsumpcyjne w DDPS przechowywane były w wydzielonym pojemniku i po dezynfekcji opróżniane wraz z odpadami komunalnymi. Zakład prowadził wewnętrzną kontrolę jakości zdrowotnej żywności zgodnie z GMP/GHP oraz rozpoczął wdrażanie HACCP. W 2010r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. W wyniku przeprowadzonej kontroli i oceny stanu sanitarnego obiekt uznano jako zgodny z wymaganiami.

Nadzór nad przedmiotami użytku i kosmetykami oraz ich jakość zdrowotna

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Chodzieży znajdował się zakład produkujący opakowania z tworzywa sztucznego, w tym woreczki przeznaczone do pakowania żywności oraz zakład produkujący osłonki oraz woreczki z tworzyw sztucznych do artykułów spożywczych. W 2010 roku zakład produkujący osłonki oraz woreczki z tworzyw sztucznych do artykułów spożywczych uruchomił nową halę oraz zmodernizował pomieszczenia socjalne. Zakład prowadził kontrolę wewnętrzną zgodnie z GMP/GHP oraz wprowadził system HACCP, który był audytowany przez firmy zewnętrzne raz w roku. Zakład uzyskał również certyfikat na produkcję i eksport wyrobów kosmetycznych.

W 2010 roku wydano 1 świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych przez materiał lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością przekraczający granice. Podczas kontroli sprawdzano czy zakład posiadał atesty dla poszczególnych komponentów do produkcji osłonek oraz aktualne wyniki badań produktów finalnych. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Zgodnie z obowiązującymi przepisami do każdej partii sprzedawanego towaru dołączana była deklaracja zgodności, a na żądanie klienta aktualne wyniki badań produktu.

Do PSSE w Chodzieży wpłynęło 7 wniosków od producentów materiałów do kontaktu z żywnością o wpis do rejestru zakładów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wszystkim wydano zaświadczenia o wpisie do ww. rejestru.

Na terenie powiatu chodzieskiego działa obecnie 21 zakładów produkujących porcelanę użytkową, w tym stołową, oraz inne materiały do kontaktu z żywnością. Podczas wspólnych kontroli z pracownikami higieny pracy sprawdzano oznakowanie wyrobów a także wystawianie przez producentów deklaracji zgodności, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pobierając próbki porcelany do badań laboratoryjnych kontrolowano magazyny, w których przechowywana jest porcelana, sprawdzając czy zakłady wprowadzają zasady dobrej praktyki produkcyjnej. Pobrano do badań 3 próbki wyrobów porcelanowych krajowych bezpośrednio od producentów i 2 próbki porcelany z importu. Próbkę zbadano w kierunku migracji ołowiu i kadmu w laboratorium WSSE w Poznaniu. Żadnej próbki nie kwestionowano.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Chodzieży znajdowały się również 4 hurtownie i 7 sklepów handlujących przedmiotami użytku. W ramach nadzoru nad produkcją i obrotem przedmiotami użytku przeprowadzono 9 kontroli, skontrolowano 8 obiektów. Ponadto pracownicy Stacji kontrolowali oznakowanie przedmiotów użytku, również naczyń jednorazowego użytku znajdujących się w handlu. Nie stwierdzono uchybień.

Do badań laboratoryjnych pobrano po 1 próbce importowanych, unijnych wyrobów z tworzyw sztucznych - próbek nie kwestionowano. Pobrano także 1 próbkę krajowych wyrobów szklanych dekorowanych. Próbkę tej również nie kwestionowano.

Razem pobrano 8 próbek przedmiotów użytku. Ponieważ żadnej z próbek nie kwestionowano należy sądzić, że jakość przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością utrzymuje się podobnie jak w roku ubiegłym na dobrym poziomie.

W ewidencji PSSE w Chodzieży są 3 specjalistyczne sklepy handlujące kosmetykami. W 2010 roku skontrolowano 3, łącznie przeprowadzono w nich 7 kontroli. W trakcie kontroli jednego ze sklepów stwierdzono niewłaściwą, niezgodną z zaleceniami producentów temperaturę przechowywania artykułów spożywczych. PPIS wydał decyzję rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą zapewnienie, zgodnie z zaleceniami producentów, temperatury przechowywania artykułów spożywczych. W związku z niewykonaniem decyzji na firmę nałożono tytuł wykonawczy oraz grzywnę w wysokości 500zł. W wyniku postępowania w sklepie założono klimatyzację, co wyeliminowało skoki temperatury w obiekcie. W ramach kontroli urzędowej do badań laboratoryjnych pobrano 3 próbki kosmetyków. Były to: 1 próbka mydła pod prysznic, 1 próbka mydła w płynie dla dzieci oraz 1 próbka farby do włosów. Próbek nie kwestionowano.

Nadzór nad handlem dopalaczami

Na terenie powiatu chodzieskiego były 3 sklepy handlujące dopalaczami. W obiektach tych nie było innych towarów oprócz dopalaczy i przedmiotów takich jak fajki wodne, popielniczki, cygaretki.

Kontrolę w jednym z nich przeprowadzono już 6.09.2010r. Nieprawidłowości będących w zakresie kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie stwierdzono, przekazano jednak informację do Państwowej Inspekcji Handlowej w Pile dotyczącą braku oznaczenia producenta na produktach.

Zgodnie z wydaną decyzją przez GIS 2.10. 2010r. podczas wspólnej kontroli z policją wszystkie 3 sklepy z dopalaczami zostały zamknięte. Podczas akcji przeliczono i zabezpieczono towar znajdujący się w sklepach pakując go w worki i zakładając na nie plomby. Zaplombowano również drzwi sklepów. Do badań laboratoryjnych pobrano 41 próbek dopalaczy. Dwukrotnie, 3.10.2010r. i 7.10. 2010r. przeprowadzono kontrole sprawdzające, polegające na przeliczaniu znajdującego się w sklepie zabezpieczonego towaru. Żadnych braków nie stwierdzono. 5-krotnie zakładane były nowe plomby z powodu ich zrywania lecz bez konieczności przeprowadzania kontroli, ponieważ obecny przy tej czynności policjant nie stwierdził oznak włamania do sklepu. Na wniosek właściciela jednego ze sklepów wspólnie z policją przeprowadzono kontrolę i zabrano do depozytu pozostały w sklepie towar. Po informacji z WSSE w Poznaniu przeprowadzono kontrole w pozostałych dwóch sklepach i zabrano do depozytu wszystkie znajdujące się tam dopalacze. Po tych kontrolach lokale zostały zwolnione. Łącznie do depozytu w PSSE w Chodzieży zabrano 458 sztuk różnego rodzaju dopalaczy. Całość towaru tj. pobrane próbki i zabezpieczone dopalacze przewieziono 21.10.2010r do WSSE w Poznaniu.

Współpraca z innymi jednostkami kontrolującymi oraz środkami masowego przekazu

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną polegała na wymianie informacji o hurtowniach mięsno-wędliniarskich działających na terenie powiatu. Na zorganizowanym przez PPIS w Chodzieży spotkaniu wspólnie omówiono przepisy prawne dotyczące znakowania mięsa wołowego, przygotowując się do kontroli komisarzy unijnych w naszym województwie. Wspólnie z pracownikiem Powiatowego Inspektoratu Weterynaryjnego w Chodzieży przeprowadzono również kontrolę targowisk w zakresie przedświątecznego handlu rybami. W ramach współpracy przekazano do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Czarnkowie informacje o wysokim zanieczyszczeniu bakteriami z rodziny Enterobacteriace mleka wyprodukowanego w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Czarnkowie, która nadzorowana jest przez Inspekcję Weterynaryjną.

Z Komendą Powiatową Policji w Chodzieży współpracowano wymieniając dostępne informacje i przeprowadzając wspólne kontrole sklepach handlujących dopalaczami.

Dla lokalnej prasy w okresie letnim przygotowano informację o warunkach przechowywania i sprzedaży artykułów spożywczych. Artykuł pod tytułem „Lato okres zatruc” przekazano do „Naszego Tygodnika”, „Chodzieżanina” oraz „Tygodnika Nowego Ziemia Chodzieska”. W okresie letnio-jesiennym do ww. prasy przekazano artykuł „Uwaga sezon grzybowy” oraz komunikat dla producentów i dystrybutorów materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością dotyczący składania wniosków o wpis do rejestru zakładów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Artykuły te umieszczono także na stronie internetowej Stacji.

Współpraca z Państwową Inspekcją Handlową polegała na wymianie informacji dotyczących wyników kontroli w obiektach żywieniowo-żywnościowych a także nieprawidłowości w sklepie z „dopalaczami”.

Współpracowano również ze Starostwem w Chodzieży a także z urzędami miast i gmin w powiecie chodzieskim wymieniając informacje dotyczące rejestracji i zatwierdzania obiektów żywieniowo-żywnościowych.

W okresie przedświątecznym przeprowadzono z Państwową Strażą Rybacką wspólne kontrole punktów sprzedaży ryb. Nie stwierdzono uchybień sanitarnych w zakresie sprzedaży ryb świeżych i mrożonych.

Z własnymi jednostkami wymieniano różne informacje. Do PPIS w Pile przesłana została informacja dotycząca próbek ciast kremowych pochodzących z zakładu będącego pod jego nadzorem. Próbkę były zanieczyszczone bakteriami *Bacillus cereus*. Do PPIS w Inowrocławiu, jako sprawującemu nadzór nad producentem, przesłano wyniki próbki kaszy jęczmiennej, dla której kwestionowano oznakowanie.

Wnioski

1. Z danych liczbowych wynika, że stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych uległ poprawie, co jest efektem konsekwentnego egzekwowania aktualnie obowiązujących przepisów prawnych.
2. W roku 2011 należałoby zwiększyć nadzór nad żywieniem zbiorowym w szpitalach, szkołach i przedszkolach.
3. Należy kontynuować nadzór w zakresie prawidłowego stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych żywności.
4. Kontynuowanie nadzoru nad dopalaczami wymagać będzie wsparcia innych służb np. policji.

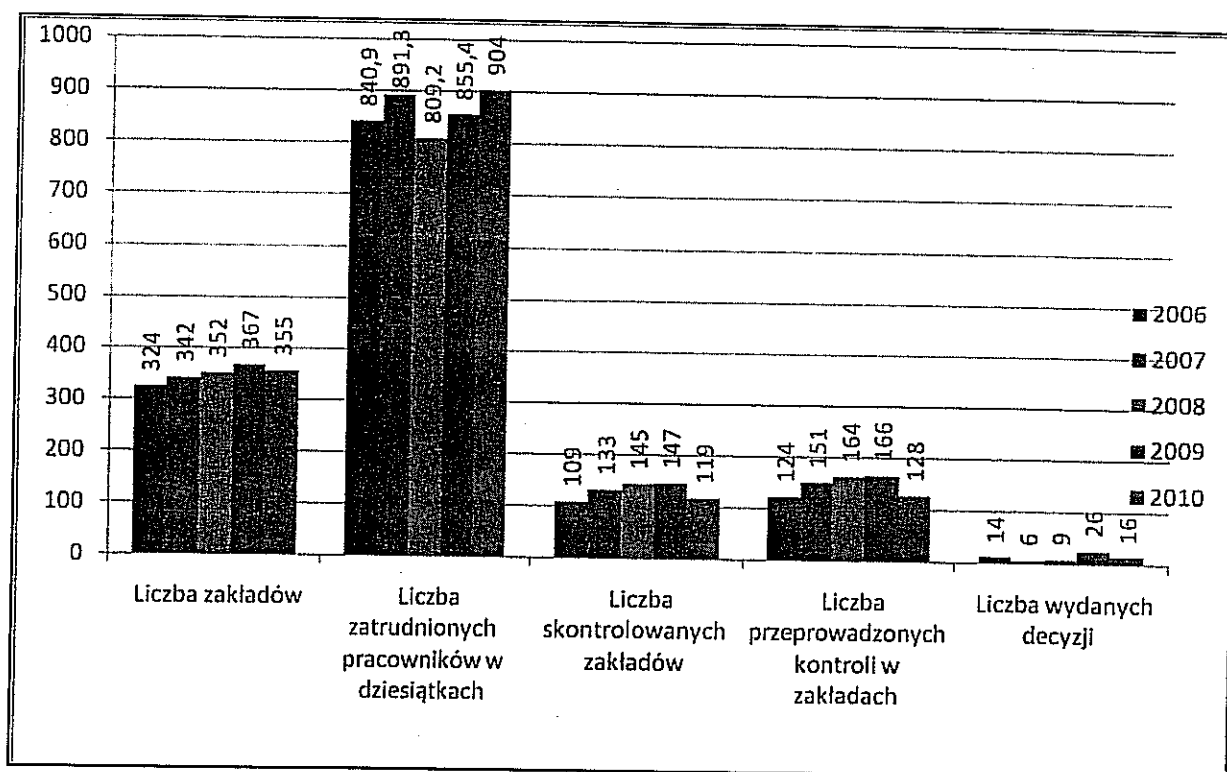
VIII. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

W ewidencji zakładów pozostających pod nadzorem higieny pracy na dzień 31 grudnia 2010r. wpisanych było 355 zakładów, zatrudniających łącznie 9040 pracowników.

Lp.	Działalność nadzorowa	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Liczba zakładów	324	342	352	367	355
2.	Liczba zatrudnionych pracowników	8409	8913	8092	8554	9040
3.	Liczba skontrolowanych zakładów	109	133	145	147	119
4.	Liczba przeprowadzonych kontroli w zakładach	124	151	164	166	128
5.	Liczba wydanych decyzji	14	6	9	26	24

Tabela nr 5. Porównanie działalności nadzorowej w zakresie higieny pracy w latach 2006 – 2010

Wykres nr 4. Porównanie działalności nadzorowej w zakresie higieny pracy w latach 2005 – 2010

Skontrolowano 119 zakładów pracy, tj. 33,52% wszystkich znajdujących się w ewidencji, zwracając szczególną uwagę na warunki higieny pracy, stan zaplecza socjalnego szczególnie

tam, gdzie występują czynniki szkodliwe i rakotwórcze oraz na realizację nakazów wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Państwową Inspekcję Pracy.

W 2010 roku wydano 12 decyzji merytorycznych dotyczących bieżącej działalności oraz 4 decyzje w sprawie chorób zawodowych. Decyzje te nakazywały: przedstawienie wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (4 nakazy), przedstawienie wyników pomiarów oświetlenia na stanowiskach pracy (1 nakaz), doprowadzenie do właściwego stanu technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń socjalnych (12 nakazów), doprowadzenie do właściwego stanu technicznego pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych, sali sprzedaży (8 nakazów), przeszkolenie pracowników w zakresie udzielania I pomocy (1 nakaz), umieszczenie przy apteczce do udzielania I pomocy nazwiska osoby upoważnionej i przeszkolonej w zakresie udzielania I pomocy (1 nakaz), założenie rejestru czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów czynników szkodliwych na aktualnie obowiązujących drukach (1 nakaz), przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego narażenia na hałas (4 nakazy), przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego narażenia na czynniki chemiczne (4 nakazy), sporządzenie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej zgodnie z przepisami (1 nakaz), sporządzenie etykiety preparatu niebezpiecznego zgodnie z przepisami (1 nakaz). 4 decyzje zostały zrealizowane w 2010r. a termin wykonania 5 decyzji upływa w 2010 roku.

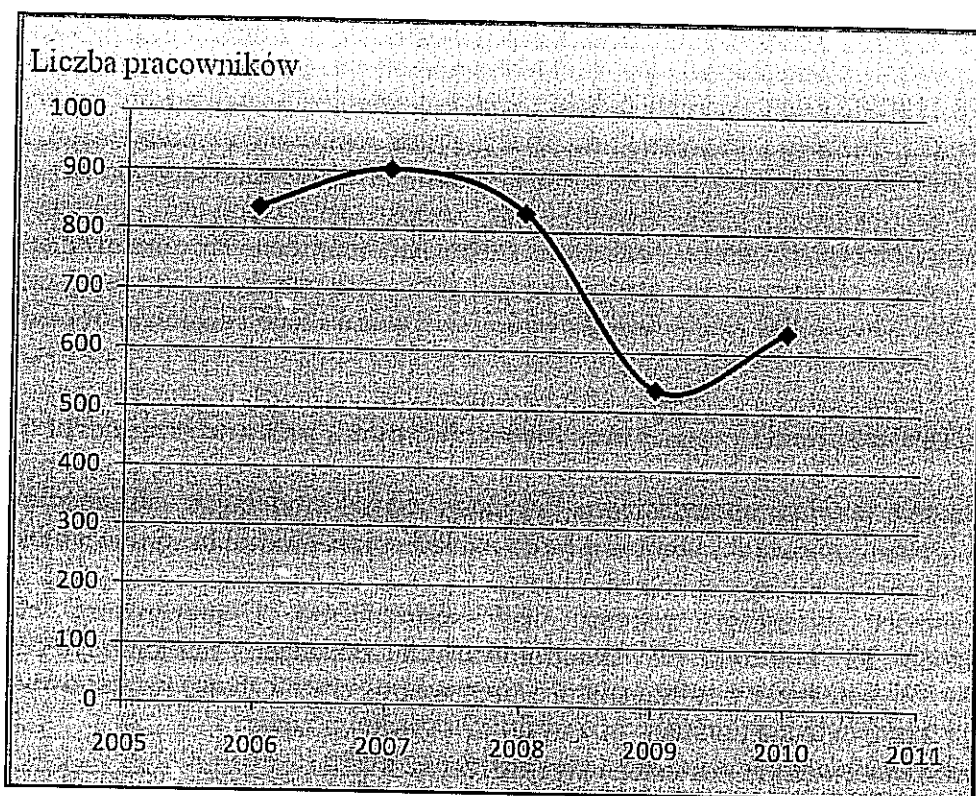
W 2010 roku zostały zrealizowane decyzje wydane w 2009, które dotyczyły: wykonania pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy (4 decyzje) oraz oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, urządzenia kabiny natryskowej, doprowadzenia do właściwego stanu technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń socjalnych (1 decyzja).

Upomnień, tytułów wykonawczych, postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia nie wydano. Nie nałożono również mandatów karnych.

Czynniki szkodliwe i uciążliwe

W warunkach narażenia na czynniki szkodliwe, przy przekroczeniach NDS (Najwyższego Dopuszczalnego Stężenia) substancji chemicznych i pyłów oraz NDN (Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia) hałasu pracowało:

- w 2006r. - 839 osób
- w 2007r. - 905 osób
- w 2008r. - 833 osób
- w 2009r. - 538 osób tj. 10,3% ogółu zatrudnionych (z tego w warunkach przekroczenia natężenia dźwięku pracowało 313 osób, w warunkach przekroczenia czynników chemicznych - 30 osób, pyłów - 201 osób, przekroczenia mikroklimatu gorącego - 78 osób, jednocześnie pracujących w warunkach przekroczenia dwóch czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy było 84 osób), w warunkach niespełnienia norm mikroklimatu umiarkowanego - 168 osób oraz niezgodnego z normą oświetlenia - 373 osób).
- w 2010r. - 636 osób tj. 7,0% ogółu zatrudnionych (z tego w warunkach przekroczenia natężenia dźwięku pracowało 431 osób, w warunkach przekroczenia czynników chemicznych - 90 osób, pyłów - 213 osób, jednocześnie pracujących w warunkach przekroczenia dwóch czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy było 98 osób), w warunkach niespełnienia norm mikroklimatu umiarkowanego - 186 osób oraz niezgodnego z normą oświetlenia - 368 osób).

Wykres nr 5. Liczba osób pracujących w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe w latach 2006-2010

W 2010 roku nastąpił wzrost liczby zatrudnionych w warunkach szkodliwych, przy przekroczeniach NDS i NDN. Przyczyną tego zjawiska było zwiększenie produkcji w niektórych działach gospodarki i zwiększenie zatrudnienia.

Czynniki rakotwórcze

W kontakcie z czynnikami rakotwórczymi pracowało:

- w 2006 roku – 679 osób
- w 2007 roku - 608 osób
- w 2008 roku - 543 osoby (139 kobiet i 404 mężczyzn)
- w 2009 roku - 622 osoby (134 kobiety i 488 mężczyzn)
- w 2010 roku - 606 osób (169 kobiet i 437 mężczyzn).

W warunkach przekroczenia NDS w 2010r. pracowało 125 osób (20,6% narażonych). Czynniki rakotwórcze występowały w zakładach produkujących meble, wyroby z gumy, zakładach stolarskich, zakładach przeprowadzających impregnację drewna, galwanizację, stacjach paliw oraz zakładach służby zdrowia (czynnikiem rakotwórczym jest tutaj wirus zapalenia wątroby typu B i C).

Zakłady stosowały środki ograniczające narażenie. Na stanowiskach, na których występowały pyły drewna twardego stosowana była wentylacja stanowiskowa z odprowadzeniem pyłów do centralnych zbiorników. Na stacjach paliw, gdzie czynnikiem rakotwórczym był benzen, przy dystrybutorach w czasie tankowania stosowane było odprowadzenie oparów paliw z baków do zbiornika z paliwem. Zamknięty system odprowadzania oparów paliw stosowany był również w czasie napełniania zbiorników z cysterny. Podczas stosowania impregnatów do drewna, gdzie czynnikami rakotwórczymi były związki chromu, zostało ograniczone narażenie pracowników przez zautomatyzowanie procesu (przeprowadzanie impregnacji w autoklawach z zamkniętym

obiegiem roztworu do impregnacji). W zakładzie produkującym dętki stanowiska do wulkanizacji zostały zabudowane kotarą z blachy falistej, co zmniejszyło ilość ciepłych oparów wydobywających się bezpośrednio do strefy oddychania pracowników po otwarciu formy do wulkanizacji. Jednocześnie przebudowano system wentylacji nawiewno – wywiewnej z doprowadzeniem świeżego powietrza do strefy pracy pracownika. Stanowisko smarowania klejem zaworów do dętek, na którym było 6,44-krotne przekroczenie stężenia benzenu, zostało przeniesione do osobnego pomieszczenia oraz zastosowano wentylację miejscową dolną i boczną zamiast wentylacji górnej, założono szybę nad miejscem do smarowania zaworów i oddzielono strefę roboczą od strefy oddychania pracownika. Wprowadzono również magazynowanie zaworów w szafie wentylowanej, w wyniku czego osiągnięto obniżenie stężenia benzenu.

Nadzór nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi, prekursorami narkotyków

Na terenie powiatu chodzieskiego był jeden zakład produkujący substancje i preparaty chemiczne - gotowe mieszanki gumowe, które zakład sprzedawał m.in. producentom uszczelek gumowych lub zakładom regenerującym opony.

W ramach bieżącego nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi przeprowadzono 93 kontrole. W skontrolowanych zakładach zatrudnionych było 4329 pracowników. W kontakcie z substancjami i preparatami chemicznymi na stanowiskach pracy, na których przeprowadzono pomiary pracowało 699 pracowników:

- 88 osób pracowało w warunkach przekroczenia NDS
- 61 osób pracowało przy stężeniu substancji toksycznych od 0,5 – 1,0 NDS
- 295 osób pracowało przy stężeniu substancji toksycznych od 0,1 - 0,5 NDS
- 255 osób pracowało przy stężeniach substancji toksycznych poniżej 0,1 NDS.

Wykonane pomiary stężenia substancji chemicznych wykazały przekroczenia NDS w 8 zakładach. W warunkach przekroczenia:

- stężenia ołowiu pracowały 63 osoby w 1 zakładzie
- sumy krotności substancji toksycznych (rozpuszczalników organicznych) w 2 lakierniach pracowały 2 osoby
- sumy krotności substancji toksycznych (rozpuszczalników organicznych) w 1 mieszalni farb i lakierów pracowały 2 osoby
- sumy krotności substancji toksycznych na stanowisku spawania pracowały w 1 zakładzie 4 osoby
- ditlenku azotu na stanowisku spawania w 2 zakładach pracowały 22 osoby
- stężenia substancji toksycznych na stanowisku malowania proszkowego w 1 zakładzie pracowały 2 osoby.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były nieaktualne karty charakterystyk substancji i preparatów chemicznych (najczęściej w punkcie 15 przytoczone były nieaktualne przepisy prawne). Została wydana 1 decyzja z nakazem sporządzenia karty charakterystyki oraz etykiety substancji niebezpiecznej w sposób zgodny z przepisami.

W czasie kontroli stwierdzono, że w 2 zakładach brak było oceny ryzyka zawodowego narażenia na czynniki chemiczne. Zostały wydane 2 decyzje z nakazami dotyczącymi przeprowadzenia takiej oceny z terminem realizacji w 2011r.

Pomiary stężenia substancji toksycznych w pozostałych skontrolowanych w 2010r. zakładach wykazały:

- w 4 zakładach stężenia substancji toksycznych wynosiły od 0,5 -1 NDS
- w 9 zakładach stężenia substancji toksycznych wynosiły od 0,1 – 0,5 NDS
- w 15 zakładach stężenia substancji toksycznych wynosiły poniżej 0,1 NDS.

Na terenie powiatu chodzieskiego nie były importowane ani eksportowane prekursory narkotyków. Legalne zużycie prekursorów narkotyków kategorii 2 w 2010 roku przedstawia poniższa tabela:

Substancja	Legalny cel użycia	Ilość	Jednostka
Metylobutyloketon	mycie, czyszczenie	10	l
Kwas siarkowy	analizy chemiczne	30	l
Kwas siarkowy	procesy galwaniczne	260	l
Kwas siarkowy	do produkcji akumulatorów	3083000	l
Aceton	analizy laboratoryjne	144	l
Aceton	mycie, czyszczenie	1185	l
Kwas solny	odtłuszczanie przed galwanizacją	4980	l
Kwas solny	analizy laboratoryjne	4	l

Tabela nr 6. Legalne zużycie prekursorów narkotyków kategorii 2 w 2010 roku.

Analiza wymagań wynikających z rozporządzenia WE nr 1907/2006 REACH u importerów, producentów i dystrybutorów (wyłącznych przedstawicieli) substancji chemicznych

Na terenie powiatu chodzieskiego nie ma producentów, importerów ani dystrybutorów (wyłącznych przedstawicieli) substancji chemicznych w rozumieniu Rozporządzenia WE Nr 1907/2006 REACH. Są jedynie producenci wyrobów albo dalsi użytkownicy.

Przeprowadzono ocenę 23 kart charakterystyk preparatów niebezpiecznych. W 11 kartach charakterystyki podane były nieaktualne przepisy prawne. Wydano 1 decyzję dotyczącą sporządzenia etykiety oraz karty charakterystyki preparatu niebezpiecznego zgodnie z przepisami – decyzja została wykonana.

Zakład produkujący akumulatory dokonał rejestracji końcowej 3 substancji chemicznych (związków ołowiu) wchodzących w skład akumulatorów zgodnie z Rozporządzeniem WE Nr 1907/2006 REACH. Zakład energetyki ciepłej dokonał rejestracji wstępnej odpadów powstających z spalania węgla.

Czynniki biologiczne występujące w zakładach pracy

Na terenie powiatu chodzieskiego nie ma zakładów, w których wykorzystywane były w produkcji czynniki biologiczne zakwalifikowane do grupy 3 lub 4. W wyniku oceny ryzyka zawodowego stwierdzono możliwość występowania szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 2 i 3 w 83 zakładach (z tego w 48 zakładach zajmujących się produkcją żywności, 3 laboratoriach: analitycznych, bakteriologicznych oraz 32 pozostałych zakładach zajmujących się gospodarką odpadami, gospodarką leśną, prowadzeniem archiwów zakładowych).

W 34 skontrolowanych w 2010r. zakładach potencjalnie narażone na działanie czynników biologicznych były 527 osoby. Na działanie szkodliwych czynników biologicznych narażeni byli pracownicy zatrudnieni przy produkcji żywności, mleka, hodowli zwierząt,

produkcji pasz, hodowli drobiu, produkcji wyrobów masarskich, produkcji pieczywa, wyrobów cukierniczych, prowadzeniu analiz materiału pobranego od pacjentów, przy leczeniu oraz pielęgnacji chorych, podczas prac związanych ze zbiórką odpadów komunalnych, oczyszczaniu ścieków, prowadzeniu gospodarki leśnej, prowadzeniu archiwów zakładowych. W jednym skontrolowanym zakładzie stwierdzono brak oceny ryzyka zawodowego narażenia na czynniki biologiczne pracowników biblioteki. PPIS wydał decyzję, która została wykonana.

Choroby zawodowe

W 2010r. do PPIS w Chodzieży wpłynęło 7 zgłoszeń chorób zawodowych. Jedno zgłoszenie rozpoznania choroby zawodowej dotyczyło choroby narządu głosu nauczycielki pracującej w szkole średniej. Szkoła była pod nadzorem WSSE w Poznaniu i zgodnie z kompetencjami zgłoszenie przekazano postanowieniem do rozpoznania przez WPWIS. Jedno zgłoszenie rozpoznania choroby zawodowej dotyczyło boreliozy pracownika nadleśnictwa, obecnie pracującego w zakładzie nadzorowanym przez PSSE w Pile i zgodnie z kompetencjami ze względu na miejsce pracy przekazano do PSSE w Pile. W przypadku jednego postępowania w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej, wzw typu C u pielęgniarki pracującej w szpitalu, decyzja administracyjna została wydana w dniu 4.01.2011r.

Wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej (dotyczyła ona boreliozy z Lyme rozpoznanej u żony rolnika indywidualnego). Jeden przypadek choroby sklasyfikowany według wykazu chorób zawodowych pod nr 3 został stwierdzony u osoby pracującej w zakładzie porcelany, który obecnie jest zlikwidowany, jeden przypadek sklasyfikowany według wykazu chorób zawodowych pod nr 15 został stwierdzony u nauczycielki wychowania przedszkolnego pracującej w przedszkolu oraz jeden przypadek sklasyfikowany według wykazu chorób zawodowych pod nr 26 został stwierdzony u pracownika nadleśnictwa.

W związku z pismami otrzymanymi od państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych o podejrzeniach chorób zawodowych w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych przeprowadzono 2 wizytacje i sporządzono 2 karty oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej u osób w przeszłości pracujących w zakładach będących pod nadzorem PPIS w Chodzieży.

Numer wykazu	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych				
		2006	2007	2008	2009	2010
3	<i>Pylica krzemowa płuc</i>	0	0	0	1	1
15	<i>Przewlekła choroba narządu głosu spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym</i>	0	0	3	3	1
26	<i>Borelioza z Lyme</i>	0	0	0	0	1
Razem		0	0	3	4	3

Tabela nr 7. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2006 – 2010

Wnioski

1. W związku z realizacją Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) jeden z zakładów produkujących akumulatory zakończył proces rejestracji właściwej trzech związków ołowiu wchodzących w skład akumulatorów. Na terenie powiatu chodzieskiego nie było zakładów, które musiałyby dokonywać takiej rejestracji. Zakład energetyki ciepłej dokonał rejestracji wstępnej odpadów powstających z spalania węgla.

IX. Obiekty nauczania i wychowania oraz całodobowego pobytu dzieci i młodzieży

Nadzorem sanitarnym objęto 63 obiekty stałe i 7 placówek sezonowych. Przeprowadzono łącznie 115 kontroli, podczas których sprawdzano stan sanitarno-porządkowy. Zmierzono 1225 stanowisk pracy ucznia, oceniono 98 tygodniowych rozkładów lekcji.

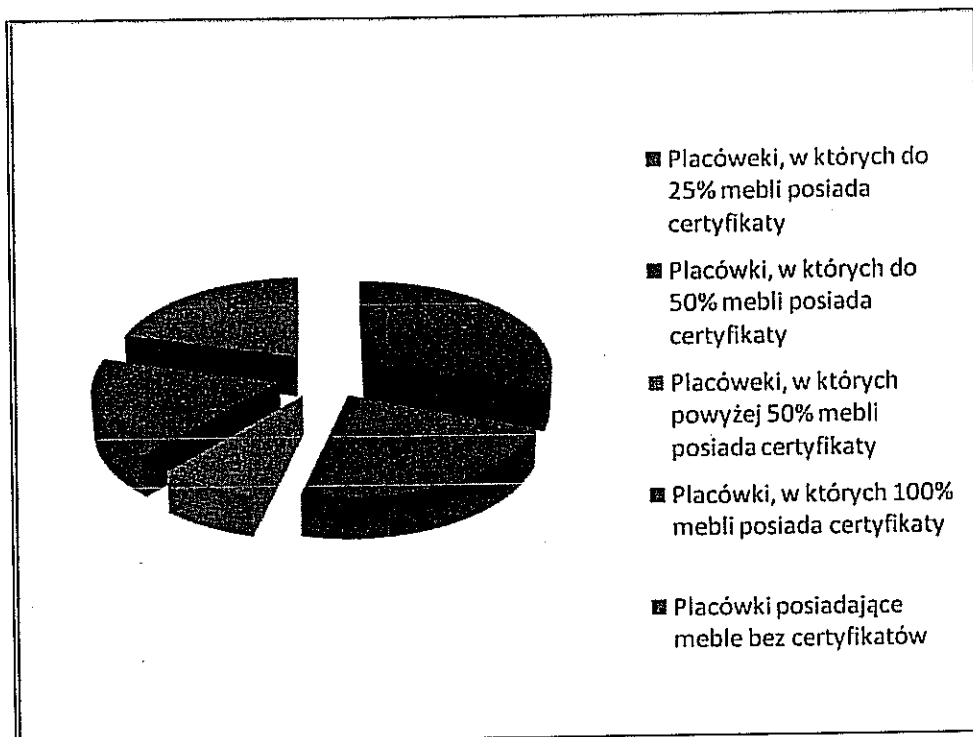
Higiena procesu nauczania

Głównym zadaniem w 2010r. było prowadzenie nadzoru sanitarnego nad placówkami oświatowo-wychowawczymi, a w szczególności szkołami w zakresie oceny posiadania mebli szkolnych sprzętu sportowego z certyfikatami.

Rodzaj placówki	Liczba placówek objętych nadzorem	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek, w których meble posiadają certyfikaty				Liczba placówek posiadających meble bez certyfikatów
			do 25%	do 50%	powyżej 50%	100%	
Przedszkola	22	22	4	4	2	4	8
Szkoły podstawowe	6	6	4	2	0	0	0
Gimnazja	3	3	0	2	0	1	0
Zespoły Szkół Ogólnokształcących	7	7	4	0	1	2	0
Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych	1 *	1	0	1	0	0	0
OGÓŁEM	39	39	12	9	3	7	8
Odsetek w stosunku do placówek skontrolowanych	0	0	30,7%	23%	7,7%	18%	21%

* Trzy zespoły szkół ponadgimnazjalnych są od 1.01.2010r. WSSE w Poznaniu

Tabela nr 8. Ocena posiadanie przez placówki oświatowo-wychowawcze certyfikowanych mebli (stolików i krzesełek)

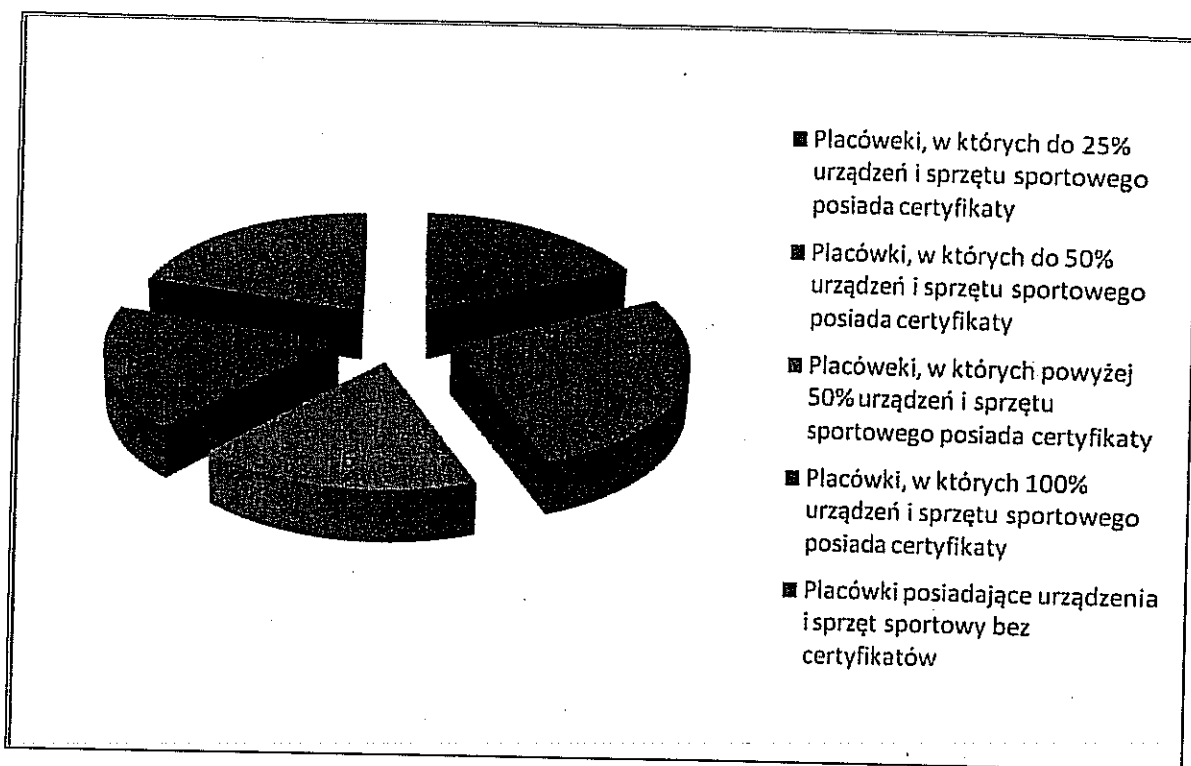

Wykres nr 6. Ocena posiadanie przez placówki oświatowo-wychowawcze certyfikowanych mebli (stolików i krzesełek)

Rodzaj placówki	Liczba placówek objętych nadzorem	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek, w których urządzenia i sprzęt sportowy posiadają certyfikaty				Liczba placówek posiadających urządzenia i sprzęt bez certyfikatów
			do 25%	do 50%	powyżej 50%	100%	
Przedszkola	22	18	0	5	5	1	7
Szkoły podstawowe	6	6	4	2	0	0	0
Gimnazja	3	3	0	1	0	2	0
Zespoły Szkół Ogólnokształcących	7	6	2	1	0	3	0
Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych	1*	1	0	0	1	0	0
OGÓŁEM	39	34	6	9	6	6	7
Odsetek w stosunku do placówek skontrolowanych	0	0	17,6%	26,5 %	17,6 %	17,6%	20,6 %

* Trzy zespoły szkół ponadgimnazjalnych są od 1.01.2010r. WSSE w Poznaniu

Tabela nr 9. Ocena posiadanie przez placówki oświatowo-wychowawcze certyfikowanego sprzętu sportowego

Wykres nr 7. Ocena posiadanie przez placówki oświatowo-wychowawcze certyfikowanego sprzętu sportowego

W 2010r. skontrolowanych zostało 7 placówek wyłącznie pod kątem warunków do utrzymania higieny osobistej. Znaczną poprawę (głównie w szkołach podstawowych) zauważono w dostępności do środków higieny osobistej. W niektórych szkołach gimnazjalnych zamontowane zostały dozowniki do mydła i suszarki do rąk. Nadal jednak pomimo częstych próśb i apeli do uczniów szkół gimnazjalnych papier toaletowy wyrzucany był przez nich do koszy na śmieci i do muszli ustępowych. Według oświadczenia osób uczestniczących w kontrolach papier toaletowy, ręczniki jednorazowe i mydło wykładane i uzupełniane były na bieżąco.

W dwóch szkołach podstawowych dokonano oceny procesu nauczania-uczenia się. W obu przypadkach według kryteriów przyjętych przez Główny Inspektorat Sanitarny liczba zdobytych punktów wynosiła poniżej 100, co pozwoliło zakwalifikować placówki do grupy niedostatecznie dbających o higienę procesu nauczania i wymagały opracowania przez szkoły programu naprawczego.

W ośmiu szkołach przeprowadzono ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych. Uwagi kierowane do dyrektorów szkół podstawowych dotyczyły głównie nieuwzględnienia zaleceń w zakresie różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia oraz braku zajęć z elementami ruchu w każdym dniu nauki. W trzech szkołach podstawowych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące występującej zmienności (głównie w klasach I-III), a zatem i braku stałej godziny rozpoczynania zajęć lekcyjnych. Sytuacja ta miała miejsce w szkołach, w których liczba pomieszczeń do nauki jest niższa od liczby oddziałów klasowych.

Czynnik badany	Skontrolowanych		Przed-szkola	Szkoły podsta-wowe	Gimna-zja	Szkoły ponad-podsta-wowe	Placówki całodo-bowego pobytu
Tygo-dnio-wy rozkład zajęć	rozkładów	liczba	0	67	31	0	0
		% niezgodnych z normą	0	31,3%	45,2%	0	0
Meble	dzieci korzystających z umeblowania	liczba	24	739	462	0	0
		% siedzących nieprawidłowo	12,5%	4,2%	4,3%	0	0

Tabela nr 10. Warunki higieny procesu nauczania w obiektach szkolnych

Warunki sanitarne obiektów

Po przeprowadzonych kontrolach wydano w 2010r. 9 decyzji merytorycznych. Decyzje te miały na celu poprawę stanu technicznego budynków, a dotyczyły: przedszkoli (3 decyzje), szkół podstawowych (1 decyzja), gimnazjum (1 decyzja), zespołów szkół ogólnokształcących (1 decyzja), ochotniczych hufców pracy (1 decyzja), świetlic socjoterapeutycznych (1 decyzja), placówki wsparcia dziennego (1 decyzja).

Wyszczególnienie			Liczba zakładów		%	
			2009	2010	2009	2010
Nieprawidłowy stan techniczno-sanitarny			0	0	0	0
Warunki do utrzymania higieny	Ponadnormatywna liczba uczniów przypadająca na	urządzenie ustępowe	3	2	5	3
		umywalkę	2	2	10	3
Brak warunków do prowadzenia żywienia			28	23	38	36

Tabela nr 11. Stan sanitarny zakładów nauczania i wychowania w 2009 i 2010r.

Na terenie powiatu brak było placówek posiadających ubikacje zewnętrzne. Znaczej poprawie uległy warunki do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego. Sukcesywnie budowane hale sportowe umożliwiały prowadzenie lekcji na trzech boiskach równocześnie. Rozwiązanie to zabezpieczało w 100% potrzeby poszczególnych szkół. Uczniowie trzech szkół podstawowych uczestniczyli w odpłatnych zajęciach wychowania fizycznego na basenie kąpielowym.

W dalszym ciągu na podstawowym i gimnazjalnym etapie kształcenia brak było szkół dostosowanych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.

Tylko w 8 (tj.47%) na 17 placówek nauczania funkcjonował gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w pozostałych placówkach dochodząca raz na dwa tygodnie pielęgniarka posiadała tylko wyznaczone miejsce do pracy, którym najczęściej był pokój nauczycielski. Opieki tej brak było we wszystkich przedszkolach funkcjonujących na terenie powiatu chodzieskiego.

Współpraca z innymi instytucjami

W okresie wakacji szkolnych wspólnie z pracownikami Powiatowej Komendy Policji w Chodzieży przeprowadzono 2 kontrole placówek wypoczynku letniego. Do samorządów i organów prowadzących placówki nauczania wystosowane zostały pisma informujące o stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowościach prośbą o zajęcie stanowiska i poinformowaniu o podjętych krokach.

Wnioski

1. Należy podjąć działania w celu poprawy rozkładów zajęć lekcyjnych.
2. Należy kontynuować działania mające na dalszą cel poprawę higieny procesu nauczania w zakresie dostosowanie mebli do wzrostu dzieci.
3. Należy podjąć działania zmierzające do dostosowania placówek nauczania do potrzeb uczniów niepełnosprawnych.

X. Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2010r. do Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wpłynęły ogółem ok. 252 pisma, wnioski i informacje. Wydano łącznie:

1. Postanowień - 30, w tym dotyczących:

- uzgodnienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami) - 12
- uzgodnienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami) - 9
- programów dostosowania zakładów opieki zdrowotnej do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2006r., Nr 213, poz. 1568 z późniejszymi zmianami) - 2
- uzgodnienia dostosowania pomieszczeń zakładu opieki zdrowotnej do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2006r., Nr 213, poz. 1568 z późniejszymi zmianami) - 4
- przekazania sprawy do WPWIS - 1
- przekazania sprawy do PSSE w Pile - 1
- negatywnej opinii, z powodu nie spełnienia przez opiniowane pomieszczenia obowiązujących wymogów sanitarno-higienicznych - 1,

2. Decyzji płatniczych - 30;

3. Opinii sanitarnych - 39, dotyczących:

a. dokumentacji projektowej, koncepcji na wniosek stron - 8

w tym m.in. dla:

- stacji wodociągowej - 1
- zakładów opieki zdrowotnej - 5
- pomieszczenia usługowego - 1
- pomieszczeń oświaty (przedszkole) - 1

b. dopuszczenia do użytkowania na wniosek stron obiektów budowlanych (w tym jednego punktu przedszkolnego i trzech gabinetów prywatnych stomatologicznych) - 4,

c. konieczności opracowania i zakresu prognozy oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć oddziaływujących na środowisko lub mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko - 13,

d. wydania opinii dotyczących uzgodnienia realizacji przedsięwzięć oddziaływujących na środowisko lub mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko - 7

e. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania - 7;

4. Wykonano w ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego 60 wizji i kontroli w terenie, w tym m.in.: 6 oględzin obiektów w trakcie budowy, 7 oględzin obiektów przed oddaniem ich w użytkowanie, dla których pozytywne opinie przy współudziale nadzoru zapobiegawczego wydały komórki, którym odbierane obiekty miały podlegać po uzyskaniu zgody na ich użytkowanie - z Higieną Komunalną - 3, z Higieną Pracy - 1, z Higieną Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku - 3;

5. Przeprowadzono 29 odbiorów końcowych obiektów, w wyniku których wydano 29 pozytywnych opinii.

Odbiory końcowe prowadzone były przez pracownika zapobiegawczego nadzoru przy współudziale pracowników nadzoru bieżącego, któremu odbierany obiekt miał podlegać po uzyskaniu zgody na jego użytkowanie. O zgodę na użytkowanie wnioskodawcy występowali również do innych organów: Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, Państwowej Inspekcji Pracy, Inspekcji Ochrony Środowiska. Odbiorowe czynności kontrolne przeprowadzane były w ustawowym terminie 14 dni od daty zawiadomienia. Odebrane obiekty charakteryzowały się starannym, zgodnym z obowiązującymi przepisami wykonaniem i dobrą funkcjonalnością. Zaplecza socjalne i sanitarne zapewniały osobom zatrudnionym lub przebywającym w kontrolowanych obiektach właściwe warunki sanitarno-higieniczne. Obiekty wykonane zostały przy wykorzystaniu najnowszych technologii. Do projektów, w trakcie realizacji inwestycji nie były wprowadzone zmiany, które pogorszyłyby ich warunki sanitarno-higieniczne.

Porównanie ilości załatwionych spraw w 2009 i 2010r.

1. Zwiększyła się ilość obiektów oddawanych w użytkowanie po zakończeniu prac inwestycyjnych i adaptacyjnych

- w 2009r. - wydano 25 pozytywnych opinii
- w 2010r. - wydano 32 pozytywne opinie.

2. Zmalała liczba opiniowanych dokumentacji

- w 2009r. - zaopiniowano 12 dokumentacji
- w 2010r. - zaopiniowano 8 dokumentacji.

3. Zwiększyła się ilość uzgadnianych na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami) planów zagospodarowania

- w 2009r. - uzgodniono 5 planów zagospodarowania
- w 2010r. - uzgodniono 9 planów zagospodarowania.

4. zmniejszyła się ilość opinii określających zakres prognoz o oddziaływaniu miejscowego planu zagospodarowania na środowisko, wydawanych na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami)

- w 2009r.- wydano 20 opinii
- w 2010r. - wydano 7 opinii.

5. zwiększyła się liczba postanowień dotyczących miejscowych planów zagospodarowania, wydanych na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 z późniejszymi zmianami) oraz biorąc pod uwagę prognozy oddziaływania na środowisko wydano

- w 2009r. – wydano 7 postanowień
- w 2010r. – wydano 12 postanowień.

6. zmniejszyła się ilość opiniowanych programów dostosowania zakładów opieki zdrowotnej do wymogów Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2006r., Nr 213, poz. 1568 z późniejszymi zmianami)

- w 2009r.- wydano 3 postanowienia
- w 2010r. - wydano 2 postanowienia.

7. zwiększyła się ilość postanowień wydanych na podstawie wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006r. w sprawie wymagań jakim powinny od odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2006r., Nr 213, poz. 1568 z późniejszymi zmianami) dotyczących spełnienia warunków sanitarno-higienicznych w zakładach opieki zdrowotnej, w związku z zamiarem rejestracji zakładów opieki zdrowotnej

- w 2009r.- wydano 1 postanowienie
- w 2010r. - wydano 3 postanowienia.

8. w 2009r. nie wydano opinii dotyczących spełnienia przez placówki opiekuńczo-wychowawcze warunków sanitarno-higienicznych, - w 2010r. wydano 1 opinię.

9. nie zmieniła się ilość spraw przekazanych do rozpatrzenia przez WPWIS

- w 2009r. przekazano 1 sprawę, w 2010r. również 1 sprawę,

10. jedno postanowienie przekazano do rozpatrzenia przez PPIS w Pile.

XI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

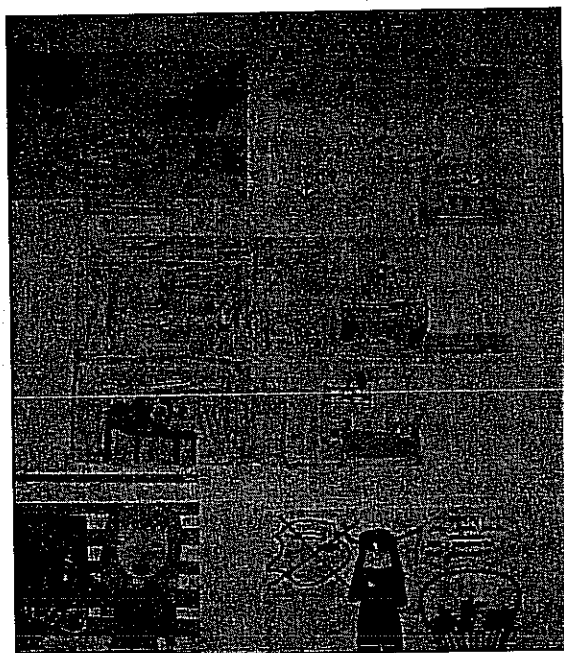
Większość przedsięwzięć prozdrowotnych w powiecie chodzieskim, realizowano w oparciu o wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. W związku z tym realizowano głównie programy ogólnopolskie i wojewódzkie. Podobnie, jak w roku 2009, priorytetowym działaniem w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia była realizacja *Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu*.

W dalszej kolejności realizowano programy lokalne i akcje profilaktyczne, organizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Chodzieży, w oparciu o potrzeby środowiska lokalnego.

Programy ogólnopolskie:

1. Obchody Światowego Dnia Zdrowia – 7 kwietnia

Zorganizowano konkurs plastyczny dla uczniów klas III wszystkich szkół podstawowych w powiecie na plakat pod hasłem „Co to znaczy żyć zdrowo?”, propagujący pozytywne zachowania zdrowotne wśród dzieci. Na konkurs wpłynęło 16 prac z 7 szkół. Laureatom konkursu wręczono nagrody, dyplomy i wyróżnienia, natomiast pozostałym uczestnikom konkursu wręczono upominki za udział w konkursie. Nagrody ufundowali: Burmistrz Miasta Chodzieży, Burmistrz Miasta i Gminy Szamocin, Burmistrz Miasta i Gminy Margonin, Wójt Gminy Chodzież, Wójt Gminy Budzyń oraz Polski Czerwony Krzyż (PCK) – Zarząd Rejonowy w Chodzieży. Wszystkie prace konkursowe wyeksponowano w PSSE.

Zdjęcie nr 9. Ekspozycja prac konkursowych „Co to znaczy żyć zdrowo?”

2. „Trzymaj Formę”

Program realizowany był w klasach V – VI trzech szkół podstawowych i klasach I – III pięciu gimnazjów. Jego celem była edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program realizowali w szkołach nauczyciele, zwłaszcza nauczyciele biologii i wychowania fizycznego oraz pielęgniarce środowiskowo-szkolne. W ramach Programu odbywały się prelekcje, festyny, prezentacje multimedialne, badania ankietowe, wystawy i zajęcia ruchowe. Młodzież chętnie uczestniczyła również w zajęciach praktycznych, na których przygotowywano zdrowe posiłki (np. kanapki, surówki i sałatki owocowo-warzywne), a następnie odbywała się wspólna degustacja tych potraw. Ww. działania wspierali rzeczowo i finansowo dyrektorzy szkół, rodzice, władze gminne lub osoby prywatne. Podczas realizacji programu współpracowano także z pracownikami higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku PSSE w Chodzieży. Partnerem programu było Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności”.

Program należy systematycznie realizować, gdyż według informacji pozyskanych ze szkół - tylko część młodzieży wykazuje wzrost pozytywnych zachowań zdrowotnych w zakresie odżywiania i aktywności fizycznej, natomiast na ogół wśród młodzieży nadal zauważalne są złe nawyki żywieniowe i niski poziom aktywności fizycznej.

3. Profilaktyka HIV/AIDS

Wzorem ubiegłego roku zorganizowano **Walentynki z profilaktyką HIV/AIDS**, w ramach których przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych (ulotek, prezerwatyw, kartek-serduszek i zakładerek) wśród młodzieży z dwóch szkół ponadgimnazjalnych, przy współpracy Młodzieżowych Liderów Zdrowia. Pracownik OZ i PZ przeprowadził prelekcję dot. HIV/AIDS dla 21 uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Chodzieży.

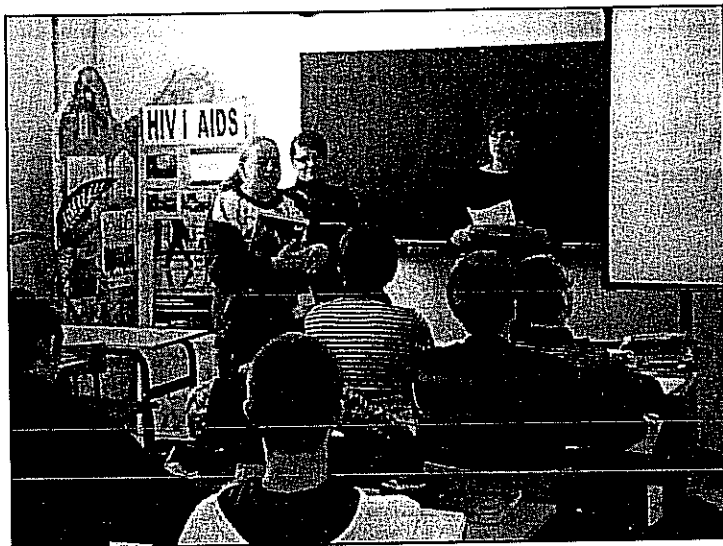
Zrealizowano Projekt **Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV** dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, polegający na edukacji rówieśniczej na temat HIV/AIDS. W ramach Projektu przeprowadzono szkolenie dla 17 uczniów, dotyczące tematyki HIV/AIDS. Następnie omówiono z młodzieżą propozycje działań edukacyjnych do przeprowadzenia w grupach rówieśniczych, w zakresie HIV/AIDS oraz ustalono formę obchodów Światowego Dnia AIDS. Projekt **Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV** cieszy się od kilku lat dużym zainteresowaniem młodzieży.

Z inicjatywy WSSE w Poznaniu przeprowadzono **konkurs na prezentację multimedialną „Nie daj szansy AIDS”**. Adresatami konkursu byli uczniowie gimnazjum. Na etap powiatowy wpłynęło do PSSE 8 prac z 4 gimnazjów. Zwycięzcy konkursu otrzymali nagrody, dyplomy i upominki, które ufundował PPIS w Chodzieży (nagrody rzeczowe ufundowały również M. Ferfet i W. Dominiak). W dniu 25 listopada 2010r. odbył się finał wojewódzki konkursu, na który zaproszono laureatów etapu powiatowego.

Realizowano **Ogólnopolską Społeczną Kampanię Multimedialną „Daj szansę swojemu dziecku, nie daj szansy AIDS”**. W ramach kampanii, na stronie internetowej PSSE zamieszczono artykuł dotyczący diagnostyki HIV, skierowany zwłaszcza do kobiet planujących macierzyństwo oraz kobiet ciężarnych. Odbyła się także dystrybucja ulotek edukacyjnych dotyczących profilaktyki zakażeń HIV.

W ramach **Obchodów Światowego Dnia AIDS** – 1 grudnia, podobnie jak w roku ubiegłym współpracowano głównie z Młodzieżowymi Liderami Zdrowia z trzech szkół ponadgimnazjalnych powiatu. Przeprowadzili oni w swoich szkołach takie działania edukacyjne jak: prelekcje, prezentacje multimedialne, punkty informacyjne, ekspozycje i dystrybucje materiałów edukacyjnych. W Zespole Szkół w Szamocinie odbył się wykład dla 95 uczniów gimnazjum, dotyczący profilaktyki HIV/AIDS, który przeprowadził PPIS w Chodzieży oraz pracownik OZ i PZ.

Wszystkie wyżej wymienione działania w zakresie profilaktyki HIV/AIDS łączono z dystrybucją materiałów edukacyjnych, m. in. plakatów, ulotek, zakładerek, komiksów, broszur i prezerwatyw. PSSE w Chodzieży otrzymuje materiały edukacyjne z WSSE w Poznaniu i Krajowego Centrum ds. AIDS. Ilość tych materiałów jest jednak zbyt mała, by realizować działania w szerszym zasięgu. W dalszym ciągu brakuje filmów edukacyjnych o aktualnej problematyce HIV/AIDS.

Zdjęcie nr 10. Uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. św Barbary w Chodzieży - Młodzieżowi Liderzy Zdrowia przeprowadzili zajęcia wśród swoich rówieśników dotyczące problematyki HIV/AIDS

4. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Program kierowany był do ogółu społeczeństwa. W 2010 roku w ramach programu zrealizowano następujące działania:

Konkurs „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”

Konkurs jest organizowany od wielu lat, z inicjatywy WSSE w Poznaniu. Jego adresatami byli uczniowie klas V szkół podstawowych. Przedmiotem konkursu było napisanie wiersza promującego niepalenie. Na etap powiatowy wpłynęło 10 prac konkursowych z 8 szkół. Laureatom konkursu wręczono dyplomy i nagrody, ufundowane przez PPIS w Chodzieży. Pracę, która zajęła I miejsce przesłano do WSSE w Poznaniu na etap wojewódzki. Laureaci konkursu zostali zaproszeni na finał wojewódzki konkursu w MULTIKINIE w Poznaniu.

Program „Czyste Powietrze Wokół Nas”

W 2010 roku objęto Programem dzieci z zerówek w 12 przedszkolach z powiatu. Przedszkola wyposażono w materiały edukacyjne (m.in. gotowe scenariusze zajęć) dla dzieci i rodziców. We wszystkich przedszkolach biorących udział w Programie nauczyciele przeprowadzali zajęcia dla dzieci i rodziców zgodnie z tymi scenariuszami. W związku z tym odbywały pogadanki, prelekcje i zajęcia integracyjne z rodzicami, wykonywano ekspozycje i prace plastyczne, organizowano wycieczki. Wszystkie te działania miały spowodować wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach gdy są narażone na przebywanie w otoczeniu osób palących.

Programy: „Nie pal przy mnie proszę” dla uczniów szkół podstawowych oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” dla uczniów gimnazjum i starszych klas szkół podstawowych

Głównym celem obu programów było zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu. Realizatorami Programu w szkołach byli pedagodzy, nauczyciele przedmiotowi, pielęgniarki środowiskowo-szkolne oraz inne osoby współpracujące ze szkołą, np. psychologzy. Szkoły były wyposażone w broszury z gotowymi scenariuszami zajęć nt. profilaktyki tytoniowej oraz plakaty i ulotki. Zaleceniem organizatora programu było podjęcie współpracy z rodzicami na rzecz działań programowych.

Światowy Dzień bez Papierosa - 31 maja

Przeprowadzono akcję „Tydzień dla serca”. W związku z tym nawiązano współpracę z Ośrodkiem Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych „SAMED” w Chodzieży oraz Poczta

Polską i uruchomiono bezpłatny punkt profilaktyczno-edukacyjny w Urzędzie Pocztowym w Chodzieży. W ramach akcji dokonywano pomiarów ciśnienia tętniczego, tętna, glikemii, ciężaru ciała i BMI oraz prowadzono edukację zdrowotną z zakresu profilaktyki tytoniowej oraz chorób cywilizacyjnych. Z usług punktu skorzystało 81 osób. Ponadto w miesiącu maju przekazywano materiały edukacyjne: plakaty, broszury i ulotki do: zakładów opieki zdrowotnej, zakładów pracy i instytucji oraz szkół wszystkich typów. Na terenie placówek szkolnych do współpracy włączono Młodzieżowych Liderów Zdrowia.

Zdjęcie nr 11. Akcja profilaktyczna z okazji obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu, Urząd Poczty w Chodzieży, ul. Kościuszki 17, 31 maja 2010r.

Ogólnopolska kampania medialna „Płeć a tytoń”

Na stronie internetowej PSSE zamieszczono artykuł propagujący obchody Światowego Dnia bez Tytoniu i dotyczący danych statystycznych i profilaktyki palenia tytoniu, skierowany zwłaszcza do kobiet, zgodnie z ww. hasłem kampanii antytytoniowej. Także w gazetach lokalnych opublikowano artykuły dotyczące tej tematyki.

Projekt Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra tytoń

W ramach projektu przeprowadzono szkolenia dla 18 uczniów z Gimnazjum im Powstańców Wielkopolskich w Budzynie. Wiedzę zdobytą na szkoleniu uczniowie ci przekazywali następnie swoim rówieśnikom. PSSE w Chodzieży współpracowała także z Młodzieżowymi Liderami Zdrowia podczas obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu oraz akcji „Rzuć Palenie Razem z Nami”.

Akcja „Rzuć Palenie Razem z Nami”

W ramach akcji przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do szkół wszystkich typów, przedszkoli, zakładów opieki zdrowotnej, zakładów pracy i innych instytucji (łącznie 30 placówek).

Ogólnopolska Kampania Medialna nt. nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych:

Na stronie internetowej PSSE zamieszczono artykuł „Od 15 listopada Polska wolna od dymu tytoniowego” wraz z linkiem do ww. ustawy i ogólnopolskim spotem telewizyjnym. Poza tym informacje dotyczące ustawy przesłano do 3 gazet lokalnych do opublikowania w prasie oraz do 65 placówek, tj.: zakładów pracy, zakładów opieki zdrowotnej, szkół, przedszkoli, urzędów i instytucji. Zorganizowano również naradę z redaktorem lokalnej TV „ANTSERVIS”, na której podjęto decyzję o emisji ogólnopolskiego spotu w grudniu 2010r.

Comiesięczne oceny dotyczące przestrzegania ustawy o zakazie palenia tytoniu w miejscu pracy

Ocen dokonywano zgodnie z wytycznymi WSSE w Poznaniu, podczas wizytacji placówek oświatowo-zdrowotnych. W 2010r. wykonano 34 takie oceny. Wynikało z nich, że w zakładach pracy respektowano zakaz palenia tytoniu lub pracownicy palili papierosy tylko w wyznaczonych do tego celu miejscach. Comiesięczne sprawozdania przysyłano do WSSE w Poznaniu.

Programy wojewódzkie

1. „Moje dziecko idzie do szkoły”

Programem, który realizowany jest już od wielu lat, objęto 373 dzieci z 13 zerówek oraz ich rodziców, a głównym jego celem była poprawa stanu zdrowia dzieci rozpoczynających naukę w szkole. Nauczyciele, przy użyciu bardzo różnorodnych form edukacji realizowali wśród dzieci i rodziców bloki tematyczne dotyczące m. in.: racjonalnego odżywiania; profilaktyki zatrucia pokarmowych; higieny jamy ustnej i profilaktyki próchnicy zębów; przeciwdziałania wadom postawy; ochrony wzroku; wczesnej interwencji logopedycznej oraz bezpiecznej drogi do szkoły i domu. PSSE wyposażyła wszystkie dzieci, rodziców oraz nauczycieli w materiały edukacyjne do realizacji programu (zeszyty, kolorowanki oraz broszury). Podczas realizacji programu przedszkola współpracowały m. in. z Komendą Powiatową Policji i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Chodzieży.

2. Projekt PL0432 „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”

Projekt na lata 2009 - 2011 jest finansowany w 85% z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, dzięki wsparciu udzielonemu przez Islandię, Norwegię i Lichtenstein. Pozostałe 15 % kosztów Projektu finansuje Ministerstwo Zdrowia. Działaniami objęto 932 dzieci 6-letnich w przedszkolach wraz z rodzicami i 1620 gimnazjalistów z 6 gimnazjów wraz z rodzicami. Bezpośrednim celem programu jest zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży narażonych na nadwagę, otyłość i choroby dietozależne na terenie województwa wielkopolskiego, a celem ogólnym jest poprawa stanu zdrowia populacji dzieci i młodzieży w Polsce. Placówki realizujące projekt wyposażono w różnorodne materiały edukacyjne i przeprowadzono 2 szkolenia dla realizatorów projektu, tzn. nauczycieli, pedagogów, pielęgniarki środowiskowo-szkolne i rodziców. Na szkoleniach poświęcono najwięcej uwagi tematowi racjonalnego odżywiania. Formy realizacji w roku 2010 to także: festyn prozdrowotny dla dzieci przedszkolnych, przeprowadzony przez agencję rozrywkową oraz spartakiada promocji zdrowia dla uczniów gimnazjum.

Zdjęcie nr 12. Festyn prozdrowotny dla dzieci 6-letnich w Przedszkolu Samorządowym w Margoninie, przeprowadzony przez agencję rozrywkową TRYGON z Poznania, w dniu 12 maja 2010r.

Programy lokalne i inne przedsięwzięcia

1. Współorganizacja Mistrzostw Pierwszej Pomocy - etap powiatowy, 22 maja 2010r.

Głównym organizatorem przedsięwzięcia był PCK - Zarząd Rejonowy w Chodzieży. W mistrzostwach wzięło udział 30 uczniów z 3 szkół ponadgimnazjalnych. Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OZ i PZ) PSSE w Chodzieży był członkiem jury.

2. Akcja „MAMMOBUS”

W 2010 roku przeprowadzono akcję 4-krotnie: 28 kwietnia, 9 września, 30 października i 9 grudnia. Badania mammograficzne nagłaśniano w mediach lokalnych, na stronach internetowych PSSE w Chodzieży i Urzędu Miejskiego w Chodzieży oraz za pośrednictwem afiszy informacyjnych rozmieszczonych na terenie powiatu. W zakresie rozpropagowania akcji współpracowano także z Urzędami Miast i Gmin, zakładami opieki zdrowotnej, zakładami pracy i parafiami z terenu powiatu.

Badania mammograficzne wykonano łącznie u 279 kobiet, głównie w wieku 50-69 lat. Wśród przebadanej grupy kobiet wykryto 3 przypadki raka piersi. Partnerami przedsięwzięcia byli: Ośrodek Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów „OPEN” w Poznaniu, Społeczna Fundacja „Ludzie Dla Ludzi” w Poznaniu, Burmistrz Miasta Chodzieży oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Chodzieży.

Od kilku lat badania mammograficzne cieszą się dużym zainteresowaniem wśród mieszkank powiatu, w związku z tym przedsięwzięcie będzie kontynuowane w 2011 roku.

3. Badania ankietowe dotyczące zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży

Na polecenie i zgodnie z wytycznymi GIS i WSSE w Poznaniu, przeprowadzono badania ankietowe wśród kobiet - położnic przebywających na Oddziale Położniczym Szpitala Powiatowego im. prof. R. Drewsa w Chodzieży. Ankiety dotyczyły zachowań zdrowotnych kobiet w okresie ciąży. Wypełniły je 3 pacjentki przebywające na oddziale. Dane ze wszystkich ankiet wprowadzono do systemu informatycznego GIS. Wersje papierowe wypełnionych ankiet zachowano w dokumentacji PSSE

4. Konferencja „Nie damy szansy rakowi”

Konferencja odbyła się w dniu 18 maja 2010r, w Urzędzie Miejskim w Chodzieży, z inicjatywy Burmistrza Miasta Chodzieży. Przedstawiono epidemiologię nowotworów oraz tematykę najczęściej występujących nowotworów m.in. raka piersi i raka szyjki macicy. Wyemitowano film edukacyjny „Kwiat kobiecości”. Rozdano materiały edukacyjne (ulotki, publikacje, broszury i poradniki). W zawiązku z organizacją konferencji nawiązano także współpracę z: Klubem Amazonek Chodzieskich, Ośrodkiem Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów „OPEN” w Poznaniu, Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu oraz lokalną TV „ANTSERWIS” (relacja z konferencji w mediach). W konferencji wzięło udział 41 osób.

5. Dni Zdrowia Publicznego (11-29 października 2010r.)

Na polecenie GIS, zorganizowano Dni Zdrowia Publicznego, połączone z obchodami 90-lecia służb sanitarnych w Polsce. W związku z tym odbyły się:

Drzwi Otwarte PIS

Odbyły się one w dniu 20 października w siedzibie PSSE w Chodzieży. Przybyłym gościom przedstawiono w formie prezentacji multimedialnych historię PIS oraz aktualne zagadnienia dotyczące działalności poszczególnych komórek PSSE. W Drzwiach Otwartych wzięło udział 38 osób. Odbyła się także dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Konferencja „W trosce o zdrowie i bezpieczeństwo”

Konferencję zorganizowano we współpracy ze Starostą Powiatu Chodzieskiego. Odbyła się ona w dniu 27 października 2010r, w Młodzieżowym Domu Kultury w Chodzieży. W zakresie organizacji konferencji, ustalenia programu i wystąpień prelegentów współpracowano także z: Komendantem Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, Ośrodkiem Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów „OPEN” w Poznaniu, firmą farmaceutyczną „Phizer” oraz Szkołą Promującą Zdrowie – Zespołem Szkół Licealno-Gimnazjalnych im. J. Wybickiego w Ratajach. W konferencji wzięło udział 58 osób. Odbyła się dystrybucja materiałów edukacyjnych. Konferencję nagłośniono w mediach lokalnych i na stronie internetowej PSSE. Konferencję zrelacjonowała TV „ANTSERWIS”, dla której wywiadu udzielili: PPIS w Chodzieży oraz Starosta Powiatu Chodzieskiego.

Zdjęcie nr 13. Konferencja „W trosce o zdrowie i bezpieczeństwo”
Chodzież, 27.10.2010r.

Wnioski

1. Największym powodzeniem cieszą się programy profilaktyczne realizowane w przedszkolach.
2. Większe nakłady finansowe oraz większa ilość materiałów edukacyjnych ułatwiłyby realizację zadań z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.
3. Programy profilaktyczne są akceptowane i przyjmowane z większym zainteresowaniem przez realizatorów, zwłaszcza w szkołach i przedszkolach, jeśli wsparte są dostateczną ilością różnorodnych materiałów edukacyjnych.
4. W dalszym ciągu pożądane są programy profilaktyczne kierowane do osób dorosłych np. w zakresie zapobiegania chorobom cywilizacyjnym.
5. Brakuje materiałów edukacyjnych takich, jak filmy edukacyjne i literatura. Oferty w tym zakresie, przekazywane przez różne firmy czy dystrybutorów są zbyt kosztowne, natomiast filmy edukacyjne znajdujące się w zasobach PSSE są już dość zużyte (filmy na kasetach VHS) i często nieaktualne.

Opracowano: w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chodzieży.

Zdjęcia:

Zdjęcie nr	Tytuł	Autor
1.	<i>Budynek SUW MZWiK Chodzież, ul. Chopina</i>	Tomasz Biszof
2.	<i>Hala filtrów ciśnieniowych, SUW MZWiK Chodzież, ul. Chopina</i>	Tomasz Biszof
3.	<i>Wyciąg narciarski w Chodzieży</i>	Dariusz Boberski
4.	<i>Wyciąg nart wodnych w Margoninie</i>	Dariusz Górka
5.	<i>Wyciąg nart wodnych w Margoninie</i>	Dariusz Górka
6.	<i>Zakład małej gastronomii-rożen TEL-MEDIA Bartosz Szymczak w Chodzieży</i>	Bartosz Szymczak
7.	<i>Sklep spożywczo-przemysłowy PPUH „SAiSA” Sarna s.j. w Chodzieży</i>	Tadeusz Sarna
8.	<i>Palarnia kawy Prima Sara Lee Coffee and Tea Poland S.A. w Sułaszewie</i>	Wojciech Bukowski
9.	<i>Ekspozycja prac konkursowych „Co to znaczy żyć zdrowo?”</i>	Małgorzata Ferfet
10.	<i>Uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego im. św Barbary w Chodzieży - Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV przeprowadzili zajęcia wśród swoich rówieśników dotyczące problematyki HIV/AIDS</i>	Małgorzata Ferfet
11.	<i>Akcja profilaktyczna z okazji obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu, Urząd Pocztowy w Chodzieży, ul. Kościuszki 17, 31 maja 2010r.</i>	Małgorzata Ferfet
12.	<i>Festyn prozdrowotny dla dzieci 6-letnich w Przedszkolu Samorządowym w Margoninie, przeprowadzony przez agencję rozrywkową TRYGON z Poznania, w dniu 12 maja 2010r.</i>	Małgorzata Ferfet
13.	<i>Konferencja „W trosce o zdrowie i bezpieczeństwo”, Chodzież, 27.10.2010r.</i>	Małgorzata Ferfet